

3126

Palatul Cultural

Araç

CRĂCIUNIA

3 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

CRĂCIUNUL TRISTEȚILOR

... Mielul Domnului, veste
... zezul somnului, — dar azi
... le dăruiesc Lui, Vifleem în
... nu-i, nu-s nici magi și nici
... ea, semne 'n calea Lui să

Crăciunul tristeților însânge-

... cum 1939 de ani, Dumnezeu
... făcut om. El trece, cu fie-
... Crăciun, prin același vad,
... orice muritor. O naștere
... politică, leguită 'n datini,
... durere, tot mai nepătrun-
... în credinși.

... tă, Irozii necredinții, tra-
... sabia. Și sângele curge din
... și miș de rane, în aer, pe
... și uscat.

... alea sălășluirii, Doamne,
... în Vifleemul simplității.
... oarele au așternut-o pe
... și notarele, în triste cata-
... de beton. Nu-s acolo do-
... acele cu suflarea blândă, ci
... onii cu plămâni de oțel și
... urile de foc, — iar ciobanii,
... ritorii minunii, îmbrăcātu-
... platoșe și 'n loc de
... pe înaltă moartea pe vâr-
... de cuțit. Nu-s nici îngerii
... mitori ai Mariei, ci aripele
... noi, falfăie acum, în rai-
... ile ucigăse ale avioanelor,
... irile cele fără de viață...

... Christos se naște, pe ruini
... negând, în tranșee răscolite
... bobuze, pe epavele mărilor, în
... male. Se naște, la oapătăniul
... fărșitelor îngământări de
... și. Inspăimântătoare naște-
... în moarte, sfășietoare venire
... mult așteptatului Mesia.

... podul, n'a fost o plămăuire, ci
... deșă, îl înțelegem și-l simțim,
... olaferos de real, legat de priede-
... doș magilor, de însuși fenome-
... ul Nașterii. Irod, e trufia și
... erea, el e cel mai tare, el e
... sinul. Voința lui a fost lege,
... legea lui, păcat.

Irod, multiplicat în vreme, a cucerit pământul, negație opusă afirmației,
... luciferică opusă Dumnezeirii.

... sus fiind nașterea, Irod, opus, este sămănătorul morții.
Decât, istoria, nepărtinitoare martoră a tuturor frământărilor omenești, ne
... ne, că toți Irozii nedreptăților s'au prăbușit, toate suferințele au amuțit,
... săracii și bogății, pământ s'au făcut, iar peste timp și peste oameni, cre-
... ta în dreptatea lui Dumnezeu, în semnificația Nașterii Lui omenești, s'a
... smis, neînvinsă, aceeaș.

... și pace pe pământ nu va fi, ci numai suferință și însângereare, atât timp
... Irozii popoarelor, nu vor înțelege ce e dreptatea, lăsată tuturor oamenilor
... Dumnezeu. Că națiunile, nu sunt diferențiate, pentru a se învrăjbi, ci pen-
... a armoniza, ca florile în nesfârșita grădină a bunei înțelegeri. Iar ma-
... rii popoarelor, nu sunt aleși, pentru a le duce turmă la abator, ci a le con-
... spre mai bine, prin înfrățirea tuturor.

Războiul, acest asasinat colectiv, a fost condamnat de Mântuitor: cel ce
... bate sabia de sabie va pieri. Pieri-vor toți și toate, necesitatea dreptății
... și, a bunei înțelegeri, nu va pieri.

... Isus, iubitorul de oameni, garanție a Mântuirii, a pregătit calea. O cale grea
... înnoasă, ca însuși Calvarul Său.

... Napoleon, pe frontul dela Austerlitz, își anima soldații, spunând: Priviți,
... testa-l drumul gloriei...

... Omenirea, va trebui să presteze pentru gloria armoniei generale, încă multe,
... parte multe jertfe. Aceasta-i ispășire a, purgătorul.

... Câte Crăciunuri triste însângerate nu s'au scurs în cei 1939 de ani dela Naș-
... tea Mântuitorului.

Acum 25 ani, pițărâii dati-
nei, au colindat pe la ferestre,
și nimeni n'a răspuns. Satele
erau triste, văduvite. Iar dan-
găte de clopot vesteau atâtea
adormiri pe front. In acele vre-
muri, ca și acum, colindele
sunau ca un prohod.

Și pițărâii, eram noi, gene-
rațiile cari astăzi așteptăm
Crăciunul în tranșee...

Dumnezeu, bunul, ne ține în
pace. O pace îngrijorată însă,
priveghiu neadormit, la graniți.
In interior, Moș Crăciun, so-
sește, cu toate tristețile nordu-
lui, sosește totuși, cu un brad,
cu o jucărie. Aduce încă bucurii.
Le aduce nădejdi și celor pla-
cați dela vetre. Sunt nădejdi
în primăvara, vespăcărilor.

La noi, cu toate greutățile ce
ni se impun, e atât de bine,
totuși. Ce jale, ce prapad, e însă
dincolo, prin străini. Vai și
mar, de bietul lor Crăciun.

Dar, oare, în Seara cea mare,
în acel scurt și solemn popas,
răniții din spitale, combatanții
din tranșee și toți cei de pe ape
și din văzduh, nu se regăsese
oameni, cu toate evocările copi-
lării în care l-au așteptat sub
o ramură de brad, pe Christos?
Nu-și revăd ei oare părinții,
veseli de bucuria lor. Nu-și
amintesc înșiși de copiii lăsați
acasă, triști, săraciți, orfanți?

Nu li-se pare oare în această
Seară, — inutilă harja în care
s'au învrăjbit popoarele pentru
a se stăpâni unele pe altele?

Sau, instinctele sunt mai tari
ca rațiunea, mai profunde de-
cât un sentiment uman? Du-
rere, așa este. Schiller, marele
scriitor german e mai actual ca
oricând:

„Gefährlich ist den Leu zu wecken,
gefährlich ist des Tigers Zahn,
aber der schrecklichste der Schrecken
ist der Mensch in seinem Wahn.“

Inadevăr, omul, când decade în atrocități, depășește orice fiară. Și ca atare,
omul, e propriul său — și cel mai grozav — dușman.

Omul l-a turnat pe Dumnezeu în aur, să-L poată stăpâni. S'a străduit apoi,
și l-ajunge cu mâna în Babilon, pentru ca atunci, când Dumnezeu s'a pogorât
lături, să-l răstăgnească pe Golgota!

Eternă tragedie a omului, goana după echilibru prin desechilibru, nivelarea
prin denivelare. Așa se dă, crudă și mereu nehotărâtă, lupta între cel slab și
cel tare, între cel bogat și cel sărac, între cel parvenit și cel care dorește să
parvină. Și motivele de războire colectivă sau individuală, se înmulțesc, între
clase, între religii, între rase, și dacă s'ar putea, ar continua de pe continent,
interplanetar.

Căci, în om, nu s'a terminat lupta între Dumnezeu și între Satana.
Sărmanul om, sclavul său propriu, sclavul neastâmpărului ancestral. Se
sfășie în războaie, întocmai ca sălbăticiunile, e prizonierul muncii celei de
toate zilele, salahorul propriei bucăți de pâine. — fără a avea însă libertatea,
suverana libertate a fiarelor, după care omul întotdeauna a râvnit, dar pe care
niciodată n'a avut-o.

De aceea, Dumnezeu-om, a pogorât în lume pentru ca atotbun să rostască
popoarelor: Pace vouă!

Nașterea Domnului, e ca o solie repetată a acestui îndemn.
Pace lumii tale căruțește, Doamne, acum și pururea. C. MIU-LERCA

Gh. Atanasiu: Moara roșie

(Roman. Editura „Cugetarea” București)

Apariția unui roman cu nume de autor timișorean pe copertă este un eveniment rar însemnat pe răbojul întâmplărilor dela noi. Cam odată pe an avem acest prilej, ceace e desigur foarte puțin.

Cu atât mai rar este ca acest roman anual să aibe subiectul luat din frământările oamenilor pe cari îi întâlnim în fiecare zi. O stranie pudoare îndeamnă romancierii localnici să-și situeze povestea cel puțin într-o altă planetă.

In ultimii 5-6 ani un singur autor a rupt cu această tradiție, al doilea este d. Gh. Atanasiu. Nu este în virtutea celor spuse mai sus, de mirare că nici unul din acești doi inovatori nu e băștinăș din partea locului...

Dacă cel dintâi „roman bănățan” la care facem aluzie a însemnat un eșec, autorul cunoscând prea puțin actorii cari se agită pe scena vieții noastre cotidiene, eram în drept să așteptăm mult mai mult din partea romancierului Gh. Atanasiu, scriitor pe care-l consacra două romane anterioare și pe care îl considerăm bănățan, de adopțiune măcar. Așteptarea noastră n'a fost înșelată.

D. Gh. Atanasiu a ales o epocă deosebit de bogată în momente palpitate din istoria contemporană bănățană. Acțiunea romanului d-sale se începe la terminarea războiului mondial. Fresca revoluției, care a însemnat cu sânge sfârșitul statului maghiar pe aceste plaiuri, dă prilej autorului să ne facă o frescă impresionantă a suferințelor unui sat oarecare din Banat — Moara-roșie.

Desnodământul — răsplata crimelor — întârzie paradoxal cu „preluarea imperiului” decât cei desrobiți. Abuzurile politice de partide fac ca tot stăpânii de ieri să fie deasupra. Totuși mersul justiției imanente nu se orentă. Nici viața. Finalul romanului, după un moment de înseninare, arată net că toate luptele nu s'au câștigat. Zbuciumul nu s'a terminat, eroul merge înainte, fără sovire.

Nu trădăm un secret arătând sursele extraordinar ale bonetel colecții de tipuri umane cari defilează în paginile romanului „Moara-roșie”. Autorul s'a aplecat îndelung și cu atenție asupra satului bănățan în numeroasele campanii monografice la care a luat parte. Numai observând de aproape, însă cu ochiul „nou”, pe retina cărții nu s'au banalizat impresiile înregistrate zilnic din cea mai fronedă conștientie. S'au putut aduna aceste note atât de juste, atât de variate.

Dacă sătenii, români, unguri sau șvabi, din Moara roșie trăesc, este desigur meritul spiritului de observație, grefat pe o muncă stăruitoare, al autorului. Personajile din lumea mare însă au fost create de imaginația autorului — acelei imaginații care se îmbină atât de frumos în acest volum cu sensibilitatea d-lui Gh. Atanasiu, cunoscută din romanele „Adelina” și „Desmoșteniții”. Acțiunea complexă, regisată cu matură siguranță, face lectura acestui roman o prelungită plăcere intelectuală, pe care desigur o vor gusta cititorii din toată țara.

Pentru noi, cei din regiunea unde s'au întâmplat faptele interpretate de romancier, Moara roșie mai e și documentul neprețuit al unor ani pe cari î-am trăit fără să-i vedem cu ochiul artistului scrișului.

Prieteni, unde-i sufletul?

Prieteni, unde-i sufletul din noi?
L-am aruncat un cureboul pe cer,
Ni l-am simțit copil stingher,
Ni l-am văzut în zămbetul de stea. —
Alb pacacurat ne-a fost așiderea...
Prieten, unde-i sufletul din noi?

Nu cumva-i rătăcit într'o vioră?
Se roagă poate într'o biserică;
E clipa când se întunerică
Nu-l pot găsi în lume nicăieri, —

O fi în ascunzișuri de păduri...
Nu cumva-i rătăcit într'o vioră?

Să nu-l căutăm în inima lui Crist?
Din timpede izvor de bunătațe
Iși caată singur vorbe precacurate
Să-i spună omului despre iertare,
Despre iubire, despre tot ce n'are...
Să nu-l căutăm în inima lui Crist?
Timișoara, 20 Dec. 1939.
GRIGORE BUGARIN

Nuvelistul Ion Slavici, la liceul piarist din Timișoara

Matricolele liceului piarist din Timișoara, dau multe cate importante pentru viața culturală românească din Banat, în sec. 18. In aceste matricole aflăm mulți elevi români, fil de preoți și învățători din satele bănățene, cari au studiat liceul piarist. Date statistice culturale, școlare, bisericesti, avem puține, așa că nu cunoaștem șirul preoților, învățătorilor români, nici chiar din secolul 18. Matricolele piariste, datând dela 1750, pot completa întrucâtva această lacună și pot dovedi că în cutare comună există învățător român confesional, încă la începutul secolului 18, căci fiul acestui învățător, preot, frecventa liceul piarist din Sântana ori Timișoara.

In orașul nostru exista încă din anul 1726 un gimnaziu cu 3 clase, sub conducerea iezuitului Pavel Misseni. Acest gimnaziu era atașat bisericii iezuite zidită, după ocuparea Timișoarei de către austriece, pe locul unde e azi Piața Sf. George. (Biserica aceasta veche, a dăinuit până prin 1912, când a fost demolată.) Desființându-se ordul iezuit, a fost desființat și gimnaziul în anul 1778. Vechiul gimnaziu se redeschide în anul 1788, de către ordul piarist, mutat în acel an dela Sântana la Timișoara.

Românii bănățeni, crișeni neavând școli secundare, și-au dat copii la acest gimnaziu, care în anul 1851, se ridică la 8 clase.

Intre mulții români, cari frecventează liceul piarist, e și apreciatul prozator Ion Slavi. Cred, că e folositor, pentru cei cari vor scrie biografia amănunțită a scriitorului Slavici, certificatul școlar de cl. VI. din anul 1865/6 (fila 46 vol. II). Il dau în copie, fără nici o modificare, decât că textul unguresc l-am tradus în românește.

Numele elevului și vârsta, Nomen et aetas Alumni, Name und Alter des Schülers: Szlavits Ioan, născut în 8 Ianuarie 1848.

Țara, locul nașterii, domiciliul, Patria, locus natalis, habitatio, Vaterland, Geburtsort, Wohnung: Ungaria, Șiria, județul Arad.

Numele tatălui sau a tutorului situația și locuința, Nomen, conditio, locus habitationis Patris aut Tutoris, Name, Stand, Wohnort des Vaters, resp. Vormundes; Tatăl Sebastian blănar, tot acolo.

Religia, Religio, Religion: gr. orientală.

Bursier, scutit de taxă, sau solvent, Stipendiat, immunis a didactro aut solvens, Stipendist, vom Schulgelde befreit, oder zahlen: solvent.

Numele gazdei, situația și locuința: Grusz Francisc, cismar în Cetate Nr. 32.

Ocupațiunea viitoare: continuarea studiilor.

SEMESTRUL I

Purtarea morală. Mores. Sittliches Betragen	— — — —	corespunzătoare
Atențiunea. attentio. Aufmerksamkeit	— — — —	schimbăcioasă
Diligența. Solertia. Fleiss	— — — —	leneșă
Religia. Doctrina Religionis. Religionslehre	— — — —	eminent
L. latină. Lingua Latino. Lateinische Sprache	— — — —	bine
L. greacă. Lingua Graeca. Griechische Sprache	— — — —	bine
L. maghiară	— — — —	bine
L. germană	— — — —	suficient
Geografia și istoria. Geographia et Historia	— — — —	suficient
Matematica. Mathesis. Mathematik	— — — —	insuficient
(la examen)		
după corigență		
Filosofie	— — — —	suficient
L. română	— — — —	eminent
Forma exterioară a lucrărilor. Forma scriptorum externa.		
Aeusere Form der schriftlichen Aufsätze	— — — —	ingrijită
Numărul orelor absentate. Praelectionibus non interfuit.		
Zahl der versäumten Lehrstunden	— — — —	15 ore nemotivate
Clasificarea generală și numărul de ordine. Generalis Classis Testimonii et locationis numerus. Allgemeine Zeugnisklasse und Lokations-Zahl	— de rangul doi, al 22-lei între 55, iar după corigența de rangul întâiu.	

SEMESTRUL II

Purtarea morală	— —	corespunzătoare
Atențiunea	— —	schimbăcioasă
Diligența	— —	leneșă
Religia	— —	eminent
L. latină	— —	bine
L. greacă	— —	suficient
L. maghiară	— —	suficient
L. germană	— —	suficient
Geografia și Istorie	— —	suficient
Geometrie	— —	suficient
Filosofie	— —	suficient
L. română	— —	eminent
Forma exterioară a lucrărilor	— — —	ingrijită
Numărul orelor absentate	35 ore nemotivate	
Clasificarea generală și numărul de ordine . . .	de rangul întâiu, al 23-lei din 50.	
Observațiuni. Anamad versiones. Anmerkungen . . .	Certificatul din semestru II, și l-a ridicat sub Nr. 402.	
Ion Slavici n'a stat la liceul piarist din Timișoara decât numai în anul 1865/6, terminând cl. VI. lic., cu rezultatul de mai sus.		

NICOLAE ILIESTIU

Locuiri la BUCUREȘTI numai la

Grand-Hotel „LAFAYETTE”

Situată centrală. Confort. Etiler

CALEA VICTOR EI Nr. 11

Telefon 3-34-10

Noutăți literare

Ion Teicu: „Păgânii”

Volumul de schițe al d-lui Ion Teicu e în curs de apariție în editura „Universul Literar”

O parte din bogata gamă a metaforei graziului bănățean, împodobeste stilul scriitorului Ion Teicu. Concepția literară ră din „Păgânii”, dovedește existența unui scriitor matur. Prin aceste schițe graziul bănățean, în ceace are el, — funcțiune etimologico-semantico-versal românesc, face un salt uriaș în marea limbă literară a neamului nostru. Îmbogățindu-o. Stilul d-lui Ion Teicu cu de o inegalată originalitate, pătrează în sine muzica limbii române, neaoșe, cu tot farmecul ei. Nimic ce ar putea strica deplina ei frumusețe în fața prozei moderne, scrisă în limba română, opera d-lui Ion Teicu, ocupă un loc distinct, prin deschiderea drum mare vorbei de funcțiune viabilă acum, când literatura e năpădită de atâtea străinisme, încât unii dintre scriitorii editați cu trâmbiși și timpane scriu un soi de povestire într'o limbă pe care ca s'o poți pricepe trebuie citesti cu ajutorul dicționarului fraz. 2. cez-român.

In schițele d-lui Ion Teicu, trăesc oameni de o pilduitoare frumusețe flească. Ei nu sunt firile patologice care umplu proza modernă a literaturii noastre, ci prototipi de expresie românească. Sunt oameni cari au trăit și at dat ființă, prin personalitatea lor, unei epoci. Prin frumosul omenesc din ei sunt ai tuturor vremilor.

Scriitorul Ion Teicu analizează psihologia eroilor săi cu toată competența unui om de cultură. Freudist în înțelegerea sufletului, d. Ion Teicu își rezolvă vâ tema literară ca atare, cu puterea unui talent viguros.

Mediul în care se desfășoară acțiunea schițelor sale e perfect adecuat firii oamenilor. Această armonie între em și condiția de viață care i-a desăvârșit personalitatea, ridică opera d-lui Ion Teicu la o valoare literară de mare prețur.

Societatea de mâine, excelenta revistă a dlui Ion Ciopotel, publică și în numărul trimestrului Octombrie—Decembrie un material select cu contribuția scriitorilor bănățeni.

In acest număr vom avea o schiță și un studiu semnat de Ion Teicu, poezii de Grigore Bugarin, etc.

„ION CLOPOTEL sociolog, sociograf și demograf al vieții românești” își fructifică articolul dlui Grigore Bugarin, care va apare într'un număr viitoare ale ziarului nostru.

COMUNICAT

— Toate tipografiile din Timișoara și din județ sunt rugate a prezenta la serviciul cenzurii dela prefectură, următoarele date: 1. Denumirea tipografiei. 2. Numele proprietarului și sediul tipografiei.

Prisori din Paris

Portul economic al coloniilor

la corespondența noastră

Paris, decembrie. — Mai mult ca în anul trecut, economia prezintă, în actualul războiu, o importanță hotărâtoare. Istoria depinde, în primul rând, de puca de rezistență. Și aceasta este asigurată numai printr-o bună și regulată aprovizionare cu alimente și materii prime. Aprovizionarea, la rândul ei, este asigurată prin mijloacele de transport și știu că, în această privință, puterile trebuie să controlează toate drumurile pe care în ceiace privește resursele de aprovizionare, ele sunt deosebit de asigurate în marile bogății ale coloniilor. Franța, statul de 12 milioane de kilometri pătrați și cu populație de 100 de milioane de locuitori, a izbutit prin politica constructivă să sporească bogățiile coloniilor sale.

În perioada 1914—1918, coloniile franceze au furnizat metropolei 3.441.000 de tone de produse diverse și materii prime, cantități apreciabile în timp de războiu. În perfecționarea și sistematizarea mijloacelor de exploatare, precum și în creierea de noi terenuri de cultură, realizate în ultimii ani, astăzi s'au înregistrat rezultate incomparabile cu vechea situație. Astfel, numai în luna Septembrie, după un plan prestabilit, guvernul francez a trimis la dispoziția ne-derimilor metropolei 1.600.000 tone de cereale, 1.100.000 tone de oleaginoase, 1.000.000 tone de cărbune, lemn, cauciuc, cam același cantitate de carne, ceai, zahăr, rom, cacao, etc. Cu toată mica dis-ponibilitate de navlu din primele săptămâni de războiu, coloniile au trimis în Franța, cu cele 80 de vase sosite până în prezent, 270.000 tone de produse.

Iată câteva date asupra posibilităților de aprovizionare ale coloniilor:

Camerunul, Madagascarul și Coasta de Fildeș dau 21% din consumația totală de cafea a Franței.

Africa Occidentală Franceză furnizează 46% din oleaginoasele necesare.

Antilele și insula Reunion acoperă în-teregul consum de rom.

Coasta de Fildeș și Camerunul dau 10% din consumul total de cacao.

Africa de Nord produce 68% din con-sumul de ulei de măsline.

Indochina trimite 96% din nevoile de riz.

Guinea franceză, Camerunul, Antilele și Coasta de Fildeș produce 99% din con-sumul total de banane; Indochina 79% din porumb; Africa de Nord, Siria și Lebanonul 37% din portocale și lămâi; Ma-dagascarul și Reunion 99,5% din vanilie; Indochina 99% din piper; Antilele și Reunion 53% din trestia de zahăr, etc.

Această sumară listă arată îndeeajuns bogățiile coloniilor franceze și ajutorul, pe care pot da în vreme de războiu. Posibilită-țile lor nu se limitează însă numai la acestea. Aportul lor este considerabil în ma-terii prime, minereuri, cărbune, lemn, etc. Deosebit de important este aportul de material uman. Numărul de sol-dați instruiți, ce pot fi trimiși pe fron-tul francez a crescut mult față de ultimul războiu. Și, în aceeași măsură contingen-țel de lucrători calificați, care vor putea să lucreze în uzinele și fabricile franceze.

Cifrele de mai sus au fost enunțate, în-tereg, în darea de seamă a ministrului Colonilor și n'au nevoie de nici-un co-mentar. Simpla lor enunțare arată clar bogățiile posibilități ale Franței.

André Hatet.

Puncte pe i

La problema absenței elementului românesc din întreprinderi

Un colaborator ocazional ne scrie:

Ne plângem — și cu drept cuvânt — de absența elementului românesc în întreprinderi.

Problema a provocat de atâtea ori discuții în presă și în parlament; aceste discuții au dus la elaborarea unor legi pentru protecția muncii naționale — și totuși se pare că pe acest teren „înapoi tot dăm ca racul” . . .

De ce oare?

Să lăsăm la o parte faptul că legile pentru protecția muncii naționale au anumite lacune și sufăr de unele confuzii par'că voite.

Se pare că vina nu trebuie căutată în legi — ci în oameni. În oameni, fiindcă, în timp ce ne plângem de absența elementului românesc în întreprinderi, constatăm că anumiți români — persoane foarte simandicoase desigur — figurează în absolut toate consiliile de administrație ale acestor întreprinderi.

Ce păzesc acești români acolo?

Ați auzit să fie demisionat vreunul din românii consilierilor de administrație, să-și fie abandonat sinecura în semn de protest că întreprinderea căreia i-a împrumutat numele pentru uzul bilanțului nu are români în posturile de conducere și prin birouri?

Cine a auzit vreun asemenea caz, să comunice numele românului respectiv, ca să-l cunoască toată lumea. Unui asemenea român ar trebui să-i ridicăm statuie . . .

Să ne întoarcem acum la legi. Bune, rele, cum vor fi, aceste legi țintesc totuși protejarea muncii naționale și dau posibilitatea unor măsuri de reprimare în cazul când dispozițiile lor sunt călcate cu vâdită intenție ostilă de întreprinderile recalcitrante.

Întrebarea este, în ce măsură se folosesc organele noastre în drept de aceste posibilități de reprimare?

Cred că nici la întrebarea aceasta nu se poate da un răspuns satisfăcător. E

greu de pătruns în arhivele comisiilor de tot felul, însărcinate cu aplicarea legilor de protecție a muncii naționale, dar cred că cine ar avea posibilitatea să pătrundă în tainele acestor arhive, multe lucruri interesante ar putea istorisi.

Am vrea să mai adăugăm că vina acestor anomalii (ca să nu calificăm altfel asemenea triste stări de lucruri), pare a nu se răsfrânge prea mult asupra autorităților locale. Dacă stai de vorbă cu aceste autorități, afli lucruri destul de liniștitoare: am propus cutare schimbare, am propus cutare amendă — după împrejurări. La urmă afli însă că din schimbările și din sancțiunile propuse de autoritățile sau de comisiile locale, ministerul nu dă curs nici la zece la sută.

Se pare că și când zicem minister, tot de oameni e vorba . . .

***

In lumina celor de mai sus, la ce concluzii putem ajunge?

Ne întoarcem la românii din consiliile de administrație, și suntem de părere că aceștia pot schimba mult din stările actuale — dacă vor și dacă nu pun interesele lor particulare mai pe sus de interesele generale românești și de stat. Altfel ar trebui să-și înțeleagă ei menirea de cum și-au înțeles-o până-acuma. Să nu se mulțumească a da o iscălitură și a primi un plic, în fiecare an odată, ci să-și facă românește și în întregime datoria. Cine nu se gândește decât la favoruri pe nemuncite ocupând asemenea posturi, se califică și se elimină singur din marea comunitate românească, care, ori ce s'ar spune, vede și judecă totul.

Pentru rest, credem că autorităților locale trebuie să li se dea nu numai largi atribuții de control ci și dreptul de a sancționa și a face să se execute aceste sancțiuni. Aceste autorități cunosc mai bine situația locală, știu ce tratament

trebuie să aplice fiecărui caz ce se ivește și sunt și înai bine supravegheate de opinia publică românească, atât de sensibilă la problema aceasta a protejării muncii naționale. Zadarnic dăm noi autorităților și comisiilor locale drepturi de a verifica și de a propune, dacă nu le dăm și dreptul sancțiunii. Cu acest sistem, orice ai imputa autorităților și comisiilor locale, ele îți pot răspunde (chiar afirmând neadevăruri): am propus îndreptări, am propus sancțiuni, dar ministerul nu mișcă.

Dacă autoritățile și comisiile locale ar avea și dreptul de a sancționa, orice abateri dela legi am observa noi aici, am putea să le întrebăm: de ce nu sancționați? — și ele, dac'ar fi vinovate, n'ar mai putea da nici un fel de replică menită a le scuza.

„Mende” Radio

„SABA” RADIO

Precizie și calitate

RADIO

SCHERICH

Timișoara, L. Bulev. Duca 5.

Pădurile și Apărarea Națională

„Au plus profond des bois
La Patrie a son coeur,
Un peuple sans forêts
Est un peuple qui meurt.”

„In a pădurilor profunzimi
Patria își are inima ei,
Un popor fără păduri
Este un popor care moare.”

Aceasta ar fi în traducere, sensul duioaselor versuri a marelui poet francez, André Theuriot, care a îndrăgit pădurile ca nimeni altul.

Și cât de profetice apar aceste cuvinte în văltoarea timpurilor în care trăim!

Din lipsă de păduri, în ceea mai mare parte din teritoriul ei, Polonia a căzut victimă, armelor motorizate.

Negăsind nici un obstacol în drumul lor, carele de asalt și-au putut atinge scopul.

În schimb, Finlanda, apărată din multe părți de păduri, rezistă eroic, cruțând în același timp mii de vieți omenesti, dovedindu-se încă odată că pădurea este un mijloc foarte eficace pentru aplicarea principiului strategic al „economiei forțelor.”

Din aceste întâmplări, pe care le trăim, se desprinde adevărul, că în apărarea națională, pădurile sunt menite să joace un mare rol, suplinind în parte unele lipsuri ale armatelor, cruțând mii de vieți omenesti și constituind o apărare naturală de primul ordin.

Să vedem, la ce se reduce rolul pădurilor, în apărarea națională în general și la fiecare caz în parte.

Pădurea în primul rând este plină de surprize prin necunoscutul și întunerecul ei, ceea ce explică spaima, care — cum de esență mistică, ce o exercită asupra a celor care intră prima oară și incidental.

Pădurile de frontieră, ascund inamicului, mișcarea trupelor amice din spatele lor precum și organizarea apărării, devenind un obstacol serios în calea dușmanului. Sunt de asemenea adăposturi bune pentru corpurile de rezervă, parcursi de artilerie, muniții și aprovizionare, campament de trupe etc. ferindu-le contra privirilor indiscrete a aeronavelor și țintei artileriei inamice.

Artileria are un mare obstacol pentru vedere și pentru loviturile sale, adesea legătura ei cu infanteria, fiind foarte dificilă, în regiunile acoperite de păduri.

Aviația: ea însăși nu vede sau nu poate pătrunde toate tainele pădurii, rămânând astfel în totdeauna un loc de surprize pentru inamic.

Trebue deci să ne convingem că ori ce copac care lipsește în locurile pe deasupra cărora vor trece aeronavele inamice, sburătoare fără de suflet și semănătoare de moarte, poate pricinui pierderea a zeci dintre frații noștri.

Nu prețuește oare viața unui om cât prețuește un copac?

Carule de asalt: se mișcă greu mai ales în pădurile dese și nepracticabile, fiind expuse la ambuscade și abatise.

De asemea, regiunile împădurite joacă mare rol și în cazul de evacuare a centrelor populate.

Pentru cei ce nu dispun de mijloace și posibilități de evacuare, s'a propus operația imprăștiirii, care se face mult mai ușor și mai eficace în regiunile împădurite, precum și prin centrurile de păduri, din jurul orașelor și prin parcuri.

Să nu se uite însă că pădurile nu se pot improviza, fiind opera unui întreg șir de ani. De aceea împăduririle trebuesc sistematic și tenace urmărite, conservând totodată în timp de pace ca și în timp de războiu pe cele existente, care nu trebuesc devastate.

Dar pe lângă rolul pe care îl îndeplinesc pădurile, prin însăși existența lor, așa cum s'a spus mai sus, trebuie să ne gândim cât datorim pădurilor, care ne procură, produsul lor neprețuit, lemnul de foc și de construcție, mai ales în timp de războiu.

Din lemne se fac, în mare parte adăposturile, în care își odihnesc soldații noștri, corpurile tridite în timpul zilei.

Din lemn se fac toate felurile de obstacole, a căror rol va fi să cruțe viața soldatului nostru.

Cu lemne din pădure își încălzesc soldații noștri culcușul, care le dă mulțumirea momentană, le dă căldură corpului și sufletului și odihna somnului, atât de necesară, pentru ca a doua zi cu puteri reînnoite, să pășească mai departe la îndeplinirea datoriei sacre către Patrie.

Iată pentru ce gândul meu se îndreaptă către toți acei care au o parte de autoritate, în cercul lor de activitate, cerându-le puțină îndurare și dragoste pentru acest bun sublim al Națiunii, care este pădurea.

Iată pentru ce cu dragoste frățească, îi rog ferbinte pe toți și în special, pe ofițeri comandanți, ofițeri și soldați ai Țării noastre, spunând:

Impiedecați devastarea pădurilor ori în ce situație v'ați găsi.

Nevoile în lemne de foc și construcții, se pot satisface mai bine și complet, gospodărește, adresându-vă organelor silvice, ca să indice locul unde să se facă tăierea și să se marcheze arborii care trebuesc tăiați.

Căci este o notă de lipsă de civilizație, de nerespectarea legilor și bunurilor națiunii, să ne apucăm să tăem ori ce arbore, ori ce pădure, care ne iese în cale.

Facem o faptă odioasă, și mai ales o faptă nepatriotică, fiindcă nu știm când și cum ne-ar putea fi de folos arborii marcați și destinați să rămăie în picioare, în urma celor tăiați.

Conducerea țării s'a gândit la acest lucru și în toate părțile se găsesc, ingineri silvici, conductori, brigadieri și chiar pădurari neconcentrați, ca i pot da indicațiunile necesare, încadrând acțiunile noastre, cu o înfimă efortare, regulilor de urmat în toate cazurile.

Procedând în felul acesta, constructiv și rațional, vom avea ori când mângăierea că ne-am făcut datoria din plin, către Patrie și Neam.

I. CARAMINU

Șeful Inspectoratului Silvic al Ținutului
Inginer Insn. Genral Silvic

CRĂCIUN PARIZIAN — ÎN TIMP DE PACE

Crăciunul dela noi, cu colindători, pom de Crăciun, zăpadă și ger, așa cum m'am pomenit cu ei din copilărie, mi-a lipsit crâncen în cei șapte ani pe cari i-am trăit departe, printre străini, la Paris.

Am ajuns cu încetul să îndrăgesc toate sărbătorile specifice ale francezilor — cele naționale, ca 14 Iulie, cu defilări militare la amiază și dans în stradă trei nopți în sir, ca Duminica Ioanei de Arc, cu trecerea în revistă a întregului tineret reacionar, sau băbești, ca 1 Mai cu obligatoarele lacrimioare pe toate piepturile, — numai cu Crăciunul parizienilor nu m'am putut împăca până la urmă.

Știu din citite și auzite ce-i Crăciunul la Berlin: un coleg german îmi povestea pătania lui când, burlac însingurat, în seara de Ajun a fost poftit afară din restaurantul său obișnuit cu cina abia mâncată, rămânându-i alternativa să se culce la 8 seara sau să rătăcească pe străzile pustii învidiindu-i pe aceia cari serbau în familiile lor respective *Weihnachten* — Noaptea Sfântă.

Crăciunul englez este iarăși altul: sărutări sub ramura de vâsc, *Christmas-pudding* făcut cu șase luni înainte, jocuri și vizite la cari se gustă *mincepies*, un fel de prăjitură delicioasă, zice-se.

Probabil deci că în Anglia sau în Germania m'aș fi simțit tot așa de nenorocit și singur de Crăciun ca în Franța — dar eu vă vorbesc de Paris că acolo am fost nenorocit. (Am fost cu atât mai fericit în alte zile — *mais c'est une autre histoire*, cum spune francezul...)

Să vă spun întâi cum se serbează Ajunul în capitala Franței. În două cuvinte lămuresc cititorul: la Paris noaptea Ajunului este asimilată cu noaptea Anului Nou, amândouă se și numesc *Réveillon*.

În provincie, ba chiar și în Paris, există desigur familii cu tradiții patriarhale, cari n'au adoptat încă obiceiul celor două revelioane, la interval de o săptămână. Din păcate, n'am intrat într-o astfel de familie decât târziu, când chemarea țării făcându-se prea imperioasă, am părăsit orașul plăcerilor — pentru unii, orașul muncii — pentru cei mulți.

„ICI ON RÉVEILLONNE”

„Aci se serbează revelionul”, se citește cu săptămâni înainte pe tablățele așezate la intrarea cafenelelor, luxoase sau modeste, din toate cartierele. Sub acest „avis amatorilor” urmează și prețul fix al supeului de circumstanță, pipărat nevoe mare, măcar că vinul nu e cuprins totdeauna în preț. Ai tot timpul să-ți alegi locul și masa, nu mai vorbesc de pregătirea banilor... Să nu uitați nici celelalte socoteli prealabile: scoaterea biletelor de teatru sau măcar de cinematograf, din timp, să nu rămâie cu strapontine puse hain în spatele vr'unii stâlp, de unde nu vei vedea nimic, fiind și rupt de restul societății.

Fiindcă revelionul se serbează în societate, în virtutea principiului trivial exprimat în argot: „plus on est des fous, mieux on rigole” (cu cât sunt mai mulți nebuni împreună, cu atât mai bine se râde).

Toate acestea fiind cu grijă aranjate, în seara mare te bucuri dacă patronul

îți dă drumul dela lucru măcar cu o oră mai de vreme, să te poți îmbrăca și chiar cina înainte de a trece la amuzament. Patronul având însă multe comenzi, te mulțumești că nu te-a ținut peste ora reglementară. Imbucă la repezeală un sandwich pe un colț de tejghea și te grăbești să-ți regăsești tovarășii la intrarea sălii de spectacol.

OVENIURA REVELIONULUI

Presupun că cititorul știe ce e un spectacol parizian. De Ajunul Crăciunului nu e nimic scumput, alara de înguștarea de urezuri. În pauza spectacolului sunt sonetați de o ceta de oinezăcete trupeștii și arăștii. În scumputul odoșului sau primului o înșignă, un papuc de lemn sau timchea gabonă, „*le sabot d'or*”. (rapucul de lemn sunăonzează uarul pe care copiii îl primesc dela moș Crăciun în gaețele (sau sabotii) puse în rața caminului, în Franța pomul de Crăciun fiind încă relativ rar.). În teatrale de reviste cneța e făcută de figurantele... debracate în costumele lor de scenă. Fi-rește rezultatul e proporțional cu gra-țiile acestor copile...

După spectacol „banda” se îndreaptă câteouata spre o biserică pentru a asista la slujba de miezul nopții celebrată cu mult fast. În anumite biserici „de lux”, ca la Madelaine, cântă soliste de operă, însă se percep și taxe de intrare.

LA MIEZUL NOPTII

Abia acum se incepe chejul tradițional. Supeul se servește după menu-ul fixat, un care nu pot lipsi anumite fe-nuri, ca stridiile, cartaboșul alb, curcanul cu castane și altele. Incolo, muzică, uans, cotuloane, serpentine, șampanie și veselie (vezi revelionul de Anul Nou la Timișoara).

Acelora cari nu vād încă de ce n'am participat niciodată la un astfel de chej, de Ajun parizian, ar fi inutil să încero o explicație. Aceia desigur n'au cina niciodată în familie lângă pomul de Crăciun, n'au primit colindătorii în casa caldă, n'au mâncat cărnați cu hrean la miezul nopții și n'au de unde cunoaște intimitatea acestei nopți unice a anului. Li compătinesc...

DAR ÎN TIMP DE RĂZBOIU?

Apoi Crăciunul anului de războiu 1939 nu va fi serbat ca revelion nici la Paris. Imprejurările impun mai multă seriozitate. Localurile închid prea de vreme, spectacolele se termină mult înainte de ora 12, iar arhiepiscopul Parisului a ordonat să nu se țină slujbe de miezul nopții.

Fără să mai vorbim de aceia cari sunt absenți din capitală, stând și în noaptea Ajunului cu mâna înghețată pe armă, colo la frontieră...

NICOLAE IVAN

Cadouri de Crăciun!
Aparate de fotografiat, rachete pentru tennis, ape de Colonia, garnituri de manicuer, aparate de bărbierit etc., I E F T I N L A

WALLETH
lângă Rabong și Schneider.

INDUSTRIA LÂNEI S. A.
TIMIȘOARA

O C U P A 2 0 0 0 A N G A J A T I

Fabrică: tricotaie și împletituri. Panglici

Cele mai moderne noutăți de stofe pentru dame și domni

Locuri de vânzare în toate orașele principale ale țării

Timișoara, 11. Piața Bădea Cârțan 2.

Locul de întâlnire în București al Transilvănenilor

High—Life

Cafe — Restaurant. menu — 3 piese Lei 40.

În centru București-Or, colț cu Bulevardul Elisabeta și Brezoianu LANGA SENAT

Bucătărie Ardelenească Sah — Billiard și săli de joc

Sub conducerea dlui HENRIC FLUERSTEIN fost patron al restaurantului PISICA ALBASIRA din Oradia

Telefon 4-35-24

D. dr. Titus Popovici

subsecretar de stat al Economiei Naționale
va fi primit serbătorește în Lugoj

Vatra unde te-a născut, vatra amintirilor celor mai prețuite, e unica insulă de refugiu.

În Banatul nostru, Lugojul, e singurul oraș, unde tradiția ajunului este cu sfințenie păstrată, unde specificul bănățean se evidențiază în colinde originale, străvechi.

D. Ministru dr. Titus Popovici, se reîntoarce în Lugojul bastinei, pentru întâia oară de când a fost onorat ca reprezentant bănățean în Guvern. D-sa va sosi în Lugoj, Sâmbătă 23 l. c. seara, cu Rapidul, unde, în gară, va fi întâmpinat de către lugojeni după tradiționalul lor obicei.

Lugojul se pregătește pentru această sărbătorească întâmpinare a fiului său, care este al treilea pe care l-a dat țării ca ministru.

Ziarul „Dacia”, care tâlmăcește simțăminteale tuturor bănățenilor, se asociază publicului lugojan, urând d-lui Ministru dr. Titus Popovici un călduros: Bine ați venit!

După datini, fiecare român, trage Crăciun la casa lui. Acolo e revesgerea și bucuria cea adevărată.

Armistițiul hârtiilor

Nu, de data aceasta, nimic despre situația internațională, care chină, individual și colectiv, lumea, cu teribilele perspective ale actualului războiu. Nu să acordăm, pur și simplu, atenție ce se cuvine unei directive noi, la Ministerul Agriculturii, unde d. Ionescu-Sisești, titularul acestui departament, a cerut simplificarea corespondenței dintre diferitele resorturi de la ministru, ba poate chiar și simplificarea stilului epistolar ministerial, care formează un stil literar aparte. Se întâmplă pentru prima oară, în analele României moderne, ca această formă simplă și necesară să fie preluată din interiorul ministerului, și chiar de ministrul titular. Regula, în trecut, era ca publicul să se plângă, prin jurnale, sau prin presă, de complexitatea corespondenței care îngreuna orice activitate necesară și grabnică, iar ministrul implichinat să nu audă nimic. Funcționarii Statului, ei înșiși conștienți de inutila prelungire a unor scrisori perimate, care datează de la începuturile noastre administrative, nu puteau decât să ridice din umeri, în fața solicitărilor extenuate de forme, de timbre și de prăjită așteptări. Regimul partidelor politice promisiu la gradul de Sfânt Patron al Administrației, pe Sfântul Așteaptă, de care nici o altă religie, în afară de cea a demagogiei, de partid, nu știa nimic, nici biografic, nici istoric. Într-o vreme administrativă nu putea fi operată mai bine decât prin sănătoasă concepție de care o arată d. Ionescu-

Sisești, ministrul Agriculturii, de a restaura părțicica de răspundere a fiecărui funcționar, în așa mod, încât fiecare să dea încheierile pentru care este competent, fără a mai lungi vorba, — respectiv corespondența, — fără a mai deturna răspunderile personale la care fiecare este indicat prin grad, prin experiență, prin funcțiunea sa.

Spunând lucrurilor pe numele lor cel adevărat, d. Ionescu-Sisești ajunge la unele constatări în care atențiunile unei bune gospodării sunt ilustrate și mai bine. Iată cuvintele ministrului, rostite la conferința săptămânală a directorilor departamentului său: „Inspectorul e un grad, nu o funcțiune. Trebuie să se stabilească pentru toți inspectorii atribuțiuni tehnice precise. Iar atribuțiuni tehnice precise nu li se pot da, aceștia fiind prea numeroși”.

Aici este chiar inima racilei. De aici pornește firul lung și întortochiat al nesfârșitelor corespondențe, un adevărat războiu al hârtiei, deci se vrea simplificarea serviciilor. Nu este neapărat nevoie ca fiecare inspector să justifice un salariu, fiindcă să adauge și el o hârtie, la stocul celor destul de multe, până la el. Nu este nevoie de un autograf în plus, pe o petiție, care a fost cercetată și rezolvată de câțiva.

Prin măsuri de acest ordin, care dau satisfacții mici, dar efective și numeroase. Guvernul face o adevărată operă de primenire a atmosferei, ilustrând, în același timp, meritele unui regim de cinste, de sollicitudine cetățenească și de simplitate.

Sângele viciat și consecințele sale

Maladii ale pielii — Circulație defectoasă
Varice și grozava arterioscleroză
În epoca noastră de viață febrilă, când se mănâncă repede, când omul se surmenează, este rar ca deșeurile să nu se îngrămădească în fibrele musculare sau nervoase, întărind arterele, înțepenind articulațiile, otrăvind sângele. Cu Urodonal, reziduurile toxice, grăsimile, ureea, acidul oxalic, colesterolul, otrava urică, sunt eliminate fără efort. Cu Urodonal, organele sunt ferite de congestie, și funcțiunea lor nu se defectează.

URODONAL
PURIFICĂ SÂNGELE
IA FARMACII ȘI DROGUERII
ESTE UN PRODUS CHATELAIN MARCĂ DE ÎNCREDERE

Un an cu adevărat social

D. M. Ralea
Ministrul Muncii

Această legiuire face parte din cele mai avansate reglementări, intronând astfel o dreptate socială.

Camera de Muncă au secondat din toate strădaniile lor și contrar condițiilor nefavorabile, opera de mare proporții a Departamentului Muncii. Noui lauri culeși pentru meseriile românești la New-York precum și opera de rânduală în calificarea profesională și ajutorarea procesului de a încheia breslele, sunt o contribuție prețioasă.

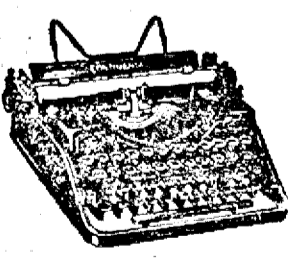
Azi opera socială încheiată la Ministerul Muncii a avut o înrăurire asupra întregii vieți muncitorești care se integrează azi în ritmul constructiv al nației. Muncitorimea s'a împăcat cu Națiunea!

Când clopotele ne vestesc nașterea celui care a biruit prin fapte și mângăieri, muncitorimea să-și amintească de opera care li dă cele de trebuință pentru a simți o mulțumire, înălțându-i sufletul.

Această operă s'a plămădit sub directivă privighere a d-lui prof. M. Ralea, harnic și priceput tâlmăcitor al gândurilor ferice semănate de cel mai muncitor dintre noi M. S. Regele Carol II, căruia să-I dorim multă sănătate și ani îndelungați pentru Țară și ocrotirea neamului românesc.

Aceasta să ne fie urarea de noul an.
Virgil Molin, deputat

CONTINENTAL

Mașini de scris
portative și Standard sunt stabile și ușoare. Mașini uzate se iau în schimb cu prețurile cele mai ridicate. Reprezentanța generală și depozit
FELLENZ Timișoara III
6-dei Carol II. Telefon 22-66

VIZITAȚI fără obligația de a cumpăra expoziția noastră de Crăciun, de jucării
Librăria **MORAVETZ** Timișoara: Cetate și Iosefina

Brichete CORONA Semicox

Cel mai bun și cel mai eficient combustibil
pentru calorifere, sobe de teracotă și de fier, etc.
Se vinde la depozitarii de lemne, de foc și de cărbuni.
Pentru informații adresați-Vă la
Reprezentanța generală a Soc. „PETROȘANI” S. A. R.
Cornel Cinghita
TIMIȘOARA IV, Str. Mircea Vodă No. 8.
TELEFON 24-45

Emanuel Kohn Magazin de blănărie și BLANAR

11. Str. Ștefan cel Mare No. 7
Blănuri și piei de blană în toate calitățile, transformări și reparațiuni prompte și bune.

După ce i-a trasat cele mai ferice căi către solidaritate și înfrățire prin instalarea breslelor, muncitorimea primește dreptul asigurării bătrânețelor prin reorganizarea Casei Centrale a Asigurărilor Sociale și putința să-și aibe un cămin demn, în cele mai avantajoase condițiuni, prin Casa Construcțiilor.
Organizația „Muncă și Voe Bună” găsește cele mai nimerite mijloace pentru a folosi cât mai ideal timpul liber făurind în același timp dorința de educație prin teatru, muzică, sezători, sport, călătorii etc. iar în Parcul Carol II, s'a inaugurat una din cele mai expresive expoziții în care România a excelat printr-o aleasă reprezentare a muncii și bucuriei.
O grijă deosebită s'a arătat, prezentând și-o încununare a operei de dezvoltare a ocrotirii muncii, în legiferarea minimului de salariu.

România și ținutul Timiș în cifre statistice

D. dr. Sabin Manuilă, directorul Institutului Central de Statistică, ne oferă volumul II, pe 1939, al Breviarului statistic al României, al cărui prim volum apărut anul trecut a făcut servicii atât de însemnate prin concentrarea într-un volum reus a tuturor datelor statistice mai importante. Cum Anuarul Statistic, mai complet, nu apare încă, el fiind conceput cu apariția odată la doi ani, Breviarul este sursa sursă actuală a cifrelor statistice atât de valoroase pentru cine știe să folosească.

Credem ca nu putem aduce un omagiu mai potrivit u-lui dr. Sabin Manuilă și colaboratorilor: d-sale d-ra Maria Vestemianu, d-ra Ludmila Iazinscni și d. Dumitru Bosch decât sa reproducem, mai jos și în alte numere viitoare ale „Daciei”, cifrele și datele cele mai interesante din Breviarul Statistic 1939.

GEOGRAFIE ȘI METEOROLOGIE
Ați știut desigur, dar ați uitat, că România se întinde între latitudinile 44 grade 14 minute (Văscăuți)—45 grade 5' (Ecrene) și longitudinile 53 g 35' Est Ferro (Cetatea-Albă) 42 g 18' Est Ferro (Beba Veche).

Luând nivelul 0 la Constanța, cel mai înalt punct al țării este Negoitul în Munții Făgărașului — 2549 m. Lungimea frontierelor României este de 3400 Km, din care 454 (15.7 la sută) frontiere maritime. Pe un Km de frontieră cad 103 Km² de suprafață a țării — proporțiile cele mai favorabile în Europa avându-le Franța și Spania cu 106 și 105 Km², fără coloniile, în schimb.

Cea mai înaltă temperatură anuală la București se înregistrează în lunile Iulie sau August, fiind în jurul a 36—39 grade Celsius.

Temperatura în Capitală n'a coborât în ultimii 5 ani niciodată sub —24 grade. Cel mai frig e la București în Ianuarie și Februarie.

ȚINUTURILE ADMINISTRATIVE
Suprafața României este de 295.049 Km². Ținutul Olt are 26.941, Bucegi 10.879, Marea 21.731, Dunărea de Jos 19.953, Nisuru 22.355, Prut 31.775, Suceava 17.070, Mureș 30.297, Someș 33.385 și Ținutul Timiș 32.658 Km².

Ținutul Timiș se împarte astfel:
Județul Arad, 6.248 Km², cu 10 plăși și un oraș — municipiul Arad — și 25 comune.
Județul Căraș, 4.693 Km², 8 plăși, 2 orașe — rezidența Oravița și Reșița — și 122 comune.
Județul Hunedoara, 7.695 Km², 12 plăși, are 5 orașe — reședința Deva, apoi Hațeg, Hunedoara, Orăștie și Petroșani — și 415 comune.
Județul Severin, 6.422 Km², 8 plăși, are 3 orașe — reședința Lugoj, apoi Caransebeș și Orșova — și 227 comune.
Insfârșit al cincilea județ, Timiș-Torontal, 7.600 Km², 13 plăși, are 2 orașe — municipiul Timișoara și Lipova — și 239 comune.

NATALITATEA LA NOI ȘI ÎN STRĂINĂTATE
Natalitatea se exprimă în numărul de nașteri anuale raportat la 1000 de locuitori.
România a avut în ultimii ani următoarea natalitate: 31.5 în 1936, 30.8 în 1937 și 29.6 în 1939. Este cea mai mare natalitate înregistrată în Europa.
Cea mai mică natalitate o are din țările mari Franța: 15; 14.7 și 14.6 în ultimii trei ani.
Iată câteva alte țări:
Anglia: 15.3; 15.3 și 15.5.
Belgia: 15.2; 15.3 și 15.6.
Bulgaria: 25.7; 24 și 22.4.
Germania (fără Austria, care are o natalitate foarte redusă): 19; 18.8 și 19.7.
Italia: 22.4; 22.9 și 23.6.
Jugoslavia (în 1936 și 1937): 28.9 și 27.7.

Olanda: 20.2; 19.8 și 20.6.
Ungaria: 20.5; 20.2 și 15.5.

EXCEDENTUL NATURAL
Cifra natalității nu înseamnă că și spațiul populației este de aceeași ordine. Pe lângă emigrare-îmigrare intervine mortalitatea, foarte diferită după țări. Diferența între natalitate și mortalitate dă excedentul natural.

În România excedentul natural, exprimat în raport cu populația a fost în ultimii trei ani: 11.7; 11.5 și 10.4.
Cel mai mic excedent (contrabalansat p în migrare) îl are Franța — „excedentul” fiind negativ, ar trebui să vorbim de deficit —: —0.3; —0.3 și —0.8.

Celelalte țări se prezintă astfel:
Anglia: 3; 2.7 și 3.7.
Belgia: 2.4; 2.4 și 2.6.
Bulgaria: 11.5; 10.5 și 9.
Germania (fără Austria, care arăta deficit): 7.2; 7.1 și 8.
Italia: 8.7; 8.7 și 9.7.
Jugoslavia (ani 1936 și 1937): 12.9 și 11.9.
Olanda: 11.5; 11 și 12.1.
Ungaria: 6.3; 6 și 5.2.

MORTALITATEA INFANTILĂ
Un trist tablou comparativ ne oferă mortalitatea infantilă. Din cauza condițiilor igienice deplorabile la țară, România detine, pe lângă recordul natalității, puțin onorabilul record al mortalității infantile.

Mortalitatea infantilă se exprimă prin numărul deceseilor sub vârsta de un an raportat la sută de nașcuți.
În felul acesta avem pe anii 1936, 1937 și 1938 în România: 17.5; 17.8 și 18.3.

Recordul celei mai mici mortalități îl deține Olanda, țara legendarei curățenii în case: 3.9; 3.8 și 3.6.
Celelalte țări:
Anglia: 6.2; 6.1 și 5.5.
Belgia: 7.9; 8 și 7.5.
Bulgaria: 14.4; 15 și 14.4.
Franța: 6.7; 6.5 și 6.8.
Germania (fără Austria, care are cifre puțin diferite): 6.6; 6.4 și 6.

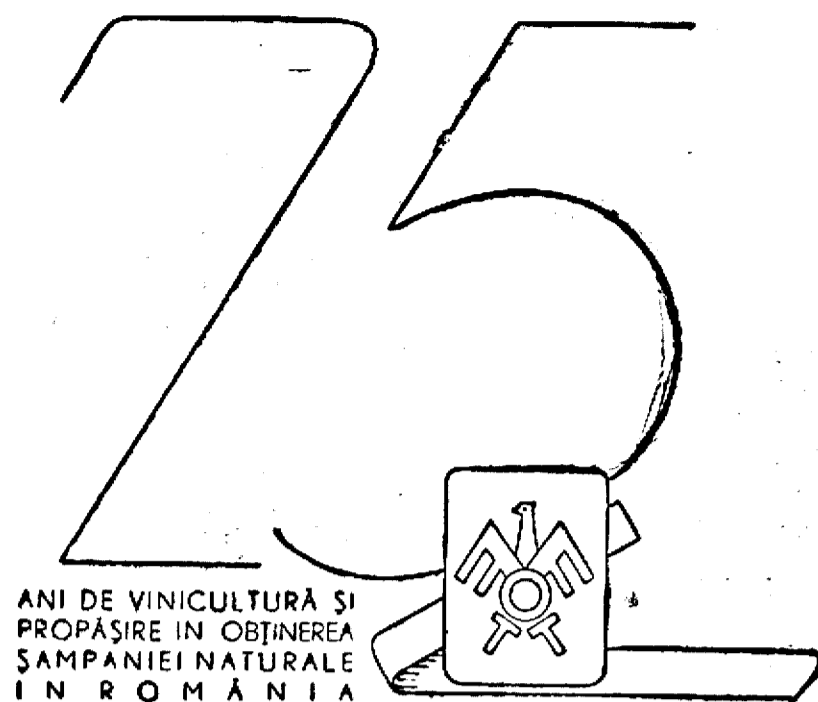
Italia (numai 1936 și 1937): 10 și 10.9.
Jugoslavia (1936 și 1937): 13.7 și 14.1.
Ungaria: 13.7; 13.4 și 13.4.

ROMÂNIA, ȚARA COPILOR
Luând ca bază ultimul recensământ (la noi 1930), tineretul până la vârsta de 19 ani inclusiv formează în România jumătate din populație (49.4 la sută). Nici o țară europeană nu atinge această proporție. Iată cifrele:
Anglia 32.4 la sută; Bulgaria 46; Franța 30.3; Germania (fără Austria) 29.4; Italia 39.5; Jugoslavia 43.8; Olanda 40; Ungaria 37.1.

Populația de peste 60 de ani formează în România numai 6.6 la sută din total (alt record).
Iată celelalte țări: Anglia 11.6; Bulgaria 8.1; Franța 14 (record!); Germania 11.1; Italia 10.8; Jugoslavia 8.2; Olanda 9.4 și Ungaria 9.7.
Hotărât, suntem un popor tânăr, țara copiilor — și la Sărbătoarea Constituției Dumnezeesc să ne oprim la această constatare îmbucurătoare.
Pe altădată cifrele celelalte.

Curs gratuit
pentru executarea de obiecte tricotate: rochii, pulovere, liseze, șaluri, bonete tot felul de haine și garnituri pentru soldați și copii cu **TRICO-RECORD** aparatul de tricotate cu mâna executate senzațional de frumos și rapid. Informațiuni la reprezentanța

Trico-Record Timișoara
Bul. Ferdinand Nr. 1, et. I, Palatul Löffler, unde aparatul este expus la vederea tuturor interesaiilor.

17 ANI DE VINICULTURĂ ȘI PROPĂȘIRE ÎN OBTINEREA ȘAMPANIEI NATURALE ÎN ROMÂNIA

Nașterea Minunată

„... Taia cea din veac se descoperă astăzi, Fiul lui Dumnezeu, Fiul Fecioarei se face și Gavril bine-L vestește.”
Acest adevăr așternut pe cristeștița strămoșeștilor noastre cântări de preamărire a Praznicii rămuit de lunina „stelei mari”, prinsă în albul cerului poleit cu nardul slavei, se întruchipează în „Adevărul Insuși”, glăsuț prin ceafa vremilor de prorociei vechiului-azezământ, peste vremuri, și'n vreme trimis lumii, s'o răscumpe.e spre „moștenire fiiască.”

Nașterea lui Isus, o întâmplare de mari dimensiuni; spațiul istoriei universale i-a fost prea strâmt, decât ca vieța să nu fie jost sguđuită la vestea că „Mama Vieții”, a născut vieța”, înodând, dincolo de hotarele istoriei, continuitatea Ei fără finalitate, fără de sfârșit.

„... Hristos s'a născut ca să deslege osânda strămoșului. Adam rău căzut prin mâncare.” Scopul Nașterii, depe această primă lespede boltită'n unghiu de catapeteasmă a azezământului lumii, se desprinde.

Zăbavnica minte a omului, a putut să-i iscodească înțelesul tainuit în veșnicie cu destăinuirea Lui în vreme. I-a venit ușor să se scoboare ca mintea amorțită, de covârșitoarea moarte, la pragul, însoțit cu razele îngereștilor cântări, impletite'n aureola bucuriei depline a „Celui Deplin”-a peșterii sărace, din marginițele vișlăemului.

I-a fost lesne să se ridice, sub efluviile harice a fiorelicelor clipe, în învâlnitoarea secretului „dintr'u înălțime” și să scruteze, peste perdeaua zăbrenită a necunoscutului, valoarea zulojită de Dumnezeu, în cunoștința Dragostei nemărginite cu lumea și la împlinirea sorocului, personalizată'n Fiul Său.

„... „Căci Dumnezeu atât de mult a iubit lumea încât pe Unul-născut Fiul Său, L'a trimis în lume, ca tot celos crede în El să nu piară ci să aibă viață de veci...”

Renoirea dragostei divine cu patimasa lume, i-și găsește expresia în tălcul acestei perifrază, adânc săpată în inima scripturii și aevea exteriorizată'n leagănul sărac din întunecoasa peșteră a Cetății lui David.

Azi, când în navalnica-ne goană după agonisita zilei de mâine, se irosește'n vanul rândușiei mai de multe ori fără nicio semnificație, momentul Nașterii minunate trebuie cu atât mai vărtos reactualizat și înțeles după primo diala-l însemnătate.

Lumea și-a derocat rostuirea vieții după cântul ingerilor din noaptea minunată. Peace a devenit un factor de ordin secundar în anghrenajul vieții. Răsboiul i-a luat locul. Măsurarea puterilor după criteriul judecării arbitrar și alegorice, se îngemânează'n vârful sabiei, cu tălăzuirea azezământului human cu consecințele cele mai funeste.

Aduna-ne-vom cu inimile în nesila catavasiilor, vom rupe mireasma producătoare de energie și cu conștiința reconfortată la abia care a rouat „Vieța”, în peștera vișlăemului, ne vom jurni să menținem agonisita noastră românească, chiar dacă ar trebui să murim cu toți.

Gândurile noastre la Nașterea Domnului se'ncrucicează asupra acestor trei obiective: ȚARA, NEAMUL, REGELE!

Ananagiul vieții noastre: HOTA-RELE!

Centrul vieții: CRUCEA ȘI SABIA!

Pr. A. GH. MIHAILOVICIU

In atențiunea doamnelor!
Pe lângă toată urcarea prețurilor, totuși
Vă puteți procura
Mantouri de dame, ultima modă.
Paltoane de blană Rochii de postav, de mătă a precum și
Toalete de seară, Capoturi, etc.
Zilnic ne sosesc nouități
Magazia noastră cu Mantouri de blană merită
o atențiune specială, în urma prețurilor
surprinzător de reduse
R A D O
Magazin de confecțiuni pentru dame
Sucur-ala Timișoara I, Bulev. Reg. Ferdinand 6
Mănești a ne vizita magazinul, în interesul Dv. fără obi. gații de cumpărare!

≡ Pagina veselă ≡

Intre nebuni

Intr-o zi se întâlnesc în curtea Sanatorului de alinați doi pacienți. Unul dintre ei trage o sfoară, de capătul căreia nu este legat nimic.

— Dece tragi sfoara după tine? Intreabă primul.

— Cum, nu vezi că am legat cu ea cătețul meu?

— Da, da! Ai dreptate. Frumos cătețul mai ai. Cum îl cheamă?

— Biju!

— Biju? Ce nume frumos și cum se scrie numele ăsta?

— Ei, mai întrebă! Cu doi R!

— Ah da, ai dreptate! Am uitat că se scrie ea și Ion!

Moștenitorii

Isac murind, lăsa o avere frumoasă celor trei copii ai săi.

Cum e obiceiul, lângă camera mortuară sosește un antreprenor de pompe funebre și începe să trateze cu copiii defunctului:

— Cu automobilul costă 5000 lei, cu dricul 3000 lei.

— Scump, foarte scump, răspunse tinerii moștenitori.

— Cu căruța 250 lei, continuă antreprenorul.

Nefiind aranjată înmormântarea nici cu căruța, deodată mortul se sculă și le zise copiilor:

— Lăsați, copiii mei, nu mai cheltuiți, merg pe jos...

Nevesta lui

La un resaturant un domn galant se adresează omului de serviciu, zicându-i: Fii bun și dă fețe aleia frumoasă ce servește, bilețelul ăsta.

— Mă scuzați, domnule, adresați-va unui picolo, căci ea sunt bărbatul ei.

După închiderea birourilor

— Iubito, regret dar nu pot veni încă seară! Asem în bancă.

Fiecare iubește în felul lui!

MINCIUNA

Un predicator ținea o predică în biserică, în fața credincioșilor și la sfârșitul predicii anunță că Dumineca următoare va vorbi despre minciună și sfătuiește pe drept credincioși să citească înainte pagina 160, paragraful 8, din anumită carte biblică religioasă, în acest subiect.

Dumineca următoare, predicatorul începu predica întrebând pe ascultători,

dacă au citit pagina referitor la subiectul în chestiune.

Toți credincioșii ridicară mâna și răspunseră în cor „da”.

Preotul predicator însă, le grăi: Toți mințiți! Veți ști că nici nu exista pagina 160, paragraful 8, din partea bibliică.

Și acum încep să vă vorbească despre minciună.

Efectul

Alexandru Dumas — fiul, asista la o reprezentație de teatru, împreună cu Emil Augier, autorul piesei care se juca în acea seară.

Dumas — adresându-se lui Augier, îi indică pe un spectator care dormea.

Câtva timp după acest spectacol, Dumas fiind efectul produs de piesa lui, mas invită pe Augier să asiste la piesa celui dintâi.

— Augier descoperă și dânsul un spectator dormind și îi șoptește lui Dumas: Iată, prietene, efectul produs de opera d-tale.

Dumas privește cu interes pe acest spectator și îi răspunde:

— Da, da, îi recunosc, este același spectator de rândul trecut, care încă nu s'a deșteptat.

Din trecute vremi...

Deși, în momentul acela, nu aveau relații politice, Take Ionescu, pe timpul unei crize politice, ia totuși o birje și se duce acasă la Petre Carp. Șeful jurnaliștilor îl primește cu acel zâmbet și monoclu amabil ironic care erau caracteristica acestui mare bărbat politic.

Take Ionescu se apropie și întinde mâna, ia loc apoi pe un scaun și-i spune:

— Cosne Petrahe, nu e așa că noi doi nu ne putem suferi?

— Perfect exact.

— Și că n'o să putem nici odată colabora împreună?

— Absolut.

— Foarte bine! Atunci spune-mi ce părere ai despre Simfonia IX-a a lui Beethoven?

Și au vorbit cei doi fruntași politici despre Verdi despre Bach, Wagner, — timp de o jumătate de oră și n'au discutat decât muzică. Din când în când, Take Ionescu se uita la ceas. Când trecu o jumătate de oră, se ridică și, la use, îi spuse lui Carp:

— Apropo! Am fost însărcinat să-ți propun o colaborare la guvern. Noi ne-am înțeles din prima clipă. Dar trebuia ca întrevăderea să ție o jumătate de seară!

Deavalma

Doi evrei semnează un contract de asociație. Ultimul articol al acestui contract este conceput astfel: „In caz de faliment, beneficiile sunt împărțite în părți egale între cei din asociație”.

Un director de teatru american, luptând împotriva relei voinți a spectatoarelor care nu-și scot pălăriile în timpul reprezentației, afișă un anunț conceput în termenii următorii:

„Dorim să mulțumesc toate gustările doamnelor mai în vârstă, direcțiunea noastră autoriză să-și păstreze pălăriile în timpul spectacolului”.

În aceeași seară nu mai era nici o pălărie femeiască în sală.

La restaurant: un medic observă că cheful nevul merge foarte jenat și îl întreabă: Băiete, ai hemoroidă? — Chelnerul răspunde: Nu știu domnule, să întreb la bucatăria, dacă a mai rămas...

Prezidentul către inculpat: — Ai la activul tău, nenorocitule, zece atentate și 19 violuri.

— Mai încet, domnule președinte, sunt și doamne în sală...

Un student în chimie, telegrafiază tatăl său următoarele:

„Trimite-mi urgent 1000 lei pentru Ana Liza”.

La care, tatăl răspunse prompt: „Expediat cu poșta de azi 500 de lei pentru Ana. Pentru Liza trimite mai târziu”.

— Dece ești atât de enervat, domnule?

— Vreau să vă spun ceva: Am întrebat la redacția d-voastră de ce închid fețele ochi când sărută — și drept răspuns mi s'a cerut să-mi trimit fotografia.

La un dîneu, Bismark a fost așezat alături de soția ambasadorului francez.

Doamna care dorea să-l câștige cu orice preț simpatia cancelarului, îi se adresă mai întâi cu „Excelență”, iar după câteva minute „domnule von Bismark”, în cele din urmă spuse numai „dragul meu Bismark”.

Bismark politicos îi răspunde surâzând doamnei:

„Numele meu de botez, Otto, doamnă”.

La bal:

— Cine este domnul acesta așa de urât!

— Fratele meu, domnule!

— Oh, mi s'a scuzat d-șoară, nu observasem asemănarea.

O învățătoare face o excursie cu fotoliu din clasa ei. La primul popas, conducătoarea le-a adunat pe toate să le numere, ca să vadă dacă nu lipsește vreuna. Un domn care observă scena strigă: Bagă de seamă d-șoară, dacă lipsește vreuna, trebuie să-o faci la loc!

Așchia nu cade departe...

Mare șef, fiul tău a fost eliminat din universitate, pentru că și-a mâncat profesorul.

Banatul turistic

MUNTELE MIC, RAIUL SKIORILOR

Cum s'a dezvoltat stațiunea bănațeană de recreație și sporturi de iarnă

Problema drumului și a transporturilor pe distanța Caransebeș — Muntele-Mic

Vizitatorii din anul acesta

Posedă încălzire centrală și cameră de alimentare. Apa caldă și rece, lumina electrică, precum și confortul celor cincizeci de paturi

fiind lămurii asupra unei bune propagande care să atragă pe turiști, se gândesc numai la ziua de azi.

În privința transportului, de altfel, trebuie să menționăm că nu s'a făcut nimic, singurele îndrumări dându-le notarul din Borlova care o face mai mult din inițiativă particulară și din dragoste pentru sport.

Județului Severin îi mai incumbă sarcina de a rezolva odată și chestiunea șoselei iudețene dintre Caransebeș — Muntele-Mic, care în actualele împrejurări constituie o rușine și ne surprinde faptul că județul Severin, care a avut totdeauna conducători cu urechea sport și nu alte exhibiții vor ocoli Muntele-Mic la nevoile publice, au tolerat ca o șosea să fie degradată în halul acesta. Poate domniile de serviciu tehnic al județului ar putea să ne dea lămuriri în această privință.

AFLUENȚA DE VIZITATORI

Cu toate greutățile pe care le întâmpină vizitatorii în momentul când s'au notărit să facă ascensiunea în munții

Lugoj; d. ing. A. Jianu Lugoj; d. dr. Meda și fam. Caransebeș; d. ing. Fekete și Spitzer Lugoj; d. ing. Andrei și fam. Caransebeș; dna Pipy Nicolau Caransebeș; d. dr. P. Maior Lugoj; dna Baby Lazici Caransebeș; d. Prohasca și fam. Timișoara; d. Iuhász Timișoara; dna Kulay Timișoara; d. dr. Ruday Bonert și fam. Timișoara; d. Velescu Timișoara; d. soara Baby Weiss Timișoara; d. E. Subak și fam. Timișoara etc. etc.

După Crăciun va avea loc și sfințirea bisericii, un lăcaș de închinăciune de o frumusețe rară, ridicat tot cu concursul asoc. „Amic”, la care solemnitate vor participa capii bisericii, precum și numeroase personalități ale vieții publice bănațene.

Insemnări zilnice vol. II. de TITU MAIORESCU

A apărut al doilea volum al însemnărilor de fiecare zi pe care Nestorul criticii noastre literare și le-a făcut în perioada cea mai bogată a acuității sale.

În caetele sale, Maiorescu își noua toate reflecțiile sale intime pe marginea tuturor evenimentelor pe care le-a trăit și despre aproape toți barbații de stat și literații cu cari a ajuns în contact. Taria sa de caracter cultura sa și maturitatea de gândire face ca parerile sale să aibă o valoare în domeniul istoriei noastre politice și literare. Spiritul critic acut și pătrunzător care-i caracteriza pe Maiorescu, ne reapare și în acest volum publicat după atâția ani dela moartea sa. Titu Maiorescu avea o concepție de viață ce depășia epoca în care a trăit. Se desprinde această din modul său de viață și din scrierile pe care le dădea amicilor apropiați.

Mai important decât însemnările relative la viața sa intimă (era căsătorit cu fiica unui profesor universitar german) este descrierea atmosferei universitare din Iași precum și întrunirile pline de lumină și duh ale societății literare „Junimea” în care s'a pămădit limba românească și s'a pus bazele frumosului din literatura noastră. La Junimea venea Mihail Eminescu, Ion Creangă și ceilalți pilastri ai literelor românești, cari antrenati de personalitatea covârșitoare a lui Titu Maiorescu au ridicat nivelul nostru cultural.

Iată de se sunt importante Insemnările zilnice, volumul doi.

Advertisement for ERICA shoes, featuring an image of a high-heeled shoe and the text: ERICA magazin de ghete, Ioselin, Bulev. Carol

este asigurat de d. Bogdan, administratorul casei.

„Brădișor” aparține tot „Amic”-ului. Posedă un dormitor comun la etaj cu 20 paturi, iar altul la parter cu 3 paturi.

„Dor de munte” este cabana județului Severin. Are 5 camere cu câte 2 paturi și un dormitor comun cu 15 paturi. S'a construit de județ, în urma stăruințelor d-lui Dr. Daminescu, subprefect, un animator și iubitor de natură.

„Cuibul nostru” casa de adăpost a Comunității de avere din Caransebeș posedă 10 locuri pentru vizitatori și încăperi pe seama personalului Comunității.

Rotary a fost construită cu concursul familiei Prohasca și a clubului „Rotary”. Posedă 35 de paturi.

Cabana militară, cu o capacitate de

100 locuri, stă la dispoziția militarilor, cât și a civililor.

O SPECULĂ CARE TREBUE SĂ INCETEZE: TRANSPORTUL

Pe cât de civilizate și relativ destul de eficiente sunt condițiunile de trai la Muntele-Mic, unde pentru 200 lei turistul are pensiunea completă, pe atât de mare este specula cu transportul vizitatorilor.

Anul trecut pentru o mașină pe distanța de 12 km. dintre Caransebeș — Borlova se plătea 300 lei. Anul acesta s'a ridicat la 400 lei. Deasemenea pentru un cal, dela Borlova până la Muntele-Mic, o distanță de 12 km. 150 lei, iar pentru omul care transportă bagajele 100 lei.

În asemenea condițiuni, adevăratul turist, și îndeosebi skiorii, care fac te-Mic, pentru că punga cetățeanului modest nu poate suporta această diimă, pe care, folosindu se de împrejurări, o trag de pe spatele vizitatorului atât șoerii cât și țărăni din Borlova, cari nefiind organizați și îndeosebi ne-

tănăteni, numărul lor crește pe zi ce trece. La casele de adăpost ale Asociației „Amic” toate locurile au fost reținute cu două luni în urmă. Situația se prezintă la fel și cu celelalte cabane.

Printre numeroșii vizitatori cari își petrec Sfințele Sărbători la Muntele-Mic notăm: d. Gheorghiu, director în ministerul finanțelor București; d. Demetrescu și familia București; d. T. Prohasca și familia, Deta; d. Vasiliu și familia, București; d. Pucher și familia Timișoara; d. Fabritius și fam. Timișoara; d. ing. Mikloși și fam. Timișoara; d. Bucur Vidrișin și familia Timișoara; d. Santo și fam. București; d. Gergen și fam. Timișoara; d-nii dr. N. Ogrin, dr. I. Porumb, dr. C. Livba, ing. Crisan și R. P. Roșu Timișoara; d. Drasal și fam. Timișoara; d. Horia Bogdan și fam. București; d-nii Băduțescu și Porumbelu București; d dr. Daminescu, subprefect, cu familia Timișoara; dna dr. Secosan cu fice Timișoara; d. dr. Renede și fam. Caransebeș; ds. dr. Adela H. Sidon Timișoara; d. dr. Gh. Perariu Cluj; dsoarele Cereș și Naghi Timișoara; d. Bujor Pășu

Muntele Mic 1939. — Putine din stațiile noastre de recreație s'au bucurat de avântul pe care l'a luat în ultimul timp Muntele Mic. Vara, dar în vremea iarna, mii de vizitatori sunt atrași de frumusețea munților bănațeni sportul ocupând primul loc în programul celor ce au fugit de viața egoistă a orașelor, pentru a căuta în munții naturii câteva clipe de recule-

Muntele Mic, situat la Sud-Est de Caransebeș își datorește dezvoltarea în parte atât de rapidă unor factori cari cărora vom reveni mai la vale. Printre cei ce au meritat de a fi deservit cu câțiva ani în urmă posibilități transformării Muntelui Mic, cu o lungime de 1806 metri, în una din cele mai căutate stațiuni de sporturi de iarnă, trebuie să înșirăm pe d. colonel Mittrache, fostul comandant al garnizei din Caransebeș, din inițiativa căruia s'a ridicat și prima cabană, cu o capacitate de 100 persoane.

Clubul Turistic Bănațean, printre conducătorii căruia se află d-nii dr. I. Iuliescu, președinte; inginer Pavel Iuliescu, vice președinte; dr. Pubi Tușescu, secretar general; s'a îngrijit apoi să difuzeze o largă propagandă, trăgând astfel atențiunea vizitatorilor asupra tuturor unghiurilor țării.

O întâmplare s'au un noroc amănunțit, a fost că d. ing. Mikloși, director uzinei electrice și a tramvaelor din Timișoara, un turist însușit, vizitând munții a văzut că ce posibilități de dezvoltare ar putea avea Muntele Mic, dacă cineva s'ar ocupa de această problemă. Fără să lase în grija altora acest lucru, d. inginer Mikloși, securizat fiind de un grup de funcționari de la ai întreprinderilor comunale și-a luat singur această sarcină.

ASOCIAȚIA MUNTELE MIC

Printr-o muncă uriașă și trecând prin toate greutățile inerente oricărui început, Asociația Muntele Mic din Timișoara a organizat și a înzestrat regiunea cu mijloace moderne care să poată oferi turistului tot confortul necesar. Azi, la 25 km. distanță de Caransebeș și la 1500 m. altitudine, există o stație electrică, instalații de telefon și o flotă existentă acestor mijloace. Sunt cinci cabane.

Meritul îi revine în cea mai mare parte Asociației Muntele Mic, care nu și-a ocupat oboiul când a fost vorba de contribuția la ridicarea stațiunii Muntele-Mic la un nivel, în adevăr european, și comitetul de direcție al „Amic”.

Președinte: dr. C. Băran, primarul municipiului.
Vicepreședinte: ing. C. Mikloși.
Membrii: P. Disela, ing. Zbegan și dr. Ciurcu;
Casier: I. Ciurgiu;
Secretar: E. Iuhász.

CASELE DE ADAPOST

„Bella-Vista”, a fost construită în 1935, din bărne de brad, cu fundamente de piatră și acoperișul de tinichea,

Este al doilea fiu, excepțional înzestrat, a lui Coriolan Brediceanu.

Născut în Lugoj, în ziua de 25 Aprilie 1879, la o mare căspântie a istoriei noastre naționale, a primit, dimpreună cu fratele său mai mare, Tiberiu, o educație deosebit de îngrijită, demnă de renumele mare al familiei Brediceanu.

Această frumoasă zestre sufletească și-a sporit-o, apoi, an de an, la început, la gimnaziul superior (liceul) romano-catolic din Lugoj (cl. I—III, anii 1889-1892), apoi la gimnaziul sârdoc din Sebeș-Alba (cl. IV-a, 1892/93), la gimnaziul superior sârdoc din Sibiu (cl. V-a, 1893/94, în fine, cu mult entuziasm și dragoste de viață românească la liceul „Sf. Sava” din București (cl. VI-a, anul 1894/95) și la liceul internat din Iași (cl. VII-a, și bacalaureatul, anul 1895/96).

În aceste două renumite focare de cultură românească ale României libere, unde pulsa atât de puternic viața românească, a avut posibilitatea să se adape din izvorul nesecat al literaturii, artei, științei și al trecutului nostru, bogat în fapte eroice și suferințe fără pereche, să-și primească cea mai aleasă merinde spirituală, precum și acel elan năvalnic, avântat mereu spre înălțimi, spre excelsior, cu care, după terminarea eminentelor sale studii universitare, încoronate cu frumosul titlu de doctor în drept, făcute la renumitele universități din Viena, Montpellier și Paris, a intrat în viața publică, cucerind, rând pe rând, importante și deplin meritate situații de răspundere și devenind, astfel, o podoabă a intelectualității noastre bănățene și a întregului neam românesc.

Sufletul de elită al d-lui Caius Brediceanu, scaldat, ani de-a rândul, în lumina Occidentului, ale omenirii, veșnic strălucitoare ale omenirii, a început, imediat după obținerea titlului de doctor (26 Iunie 1902) la Viena, a se releva și a se împleti, din ce în ce tot mai mult, în politica noastră națională de pe acele vremuri de grea cumpănă.

Marile frământări, care au însuflețit, la începutul veacului al XX-lea, în Banat și în Ardeal, visul întregirii noastre, i-au atras, cu putere irezistibilă, încă de la început, în tabăra ostașilor purtători ai flamurei noastre naționale.

Cu mintea sa larg comprehensivă și clar văzătoare, înțelegând marea poruncă a vremii, s'a înrolat, în anul 1902, sub flamura frumoasă a „Drapelului” din Lugoj, alături de cei mai distincți purtători ai simțirii și pazei credincioși ai slovei românești, cari s'au identificat cu sufletul și aspirațiile poporului nostru bănățean.

În coloanele „Drapelului”, d. Caius Brediceanu s'a remarcat ca și un abil, distins mănuitor al condeiului. Articolele scrise și publicate de d-sa, alături de dr. V. Branice, dr. Gh. Opovici, dr. Gh. Dobrin, dr. V. Jurca, Mihail Gășpar, ș. a., au adus un nou suflu de viață, au creat o caldă conștiință românească, o prodigioasă putere de animație și au trezit ecouri răsunătoare în opinia noastră publică de pe atunci.

O deosebită atenție și subliniere meritată colaborarea d-sale de pe acest timp, cu dr. Valeriu Branice, la traducerea din limba germană a lucrării „Religie și Știință” a lui Alexandru Mocsonyi. Cu ocazia traducerii acestor lucrări excepționale, a avut prilejul d-lui Brediceanu să participe la lungile discuții între Alexandru Mocsonyi și dr. V. Branice și să zire adâncimea cugetării și cunoștințelor extraordinare ale marelui filosof, Alexandru Mocsonyi.

L-au păsionat toate problemele vitale ale iubitului său popor român. Adânc pătruns de legitimitatea cauzei căreia s'a devotat și strâns contopit cu suferințele și destinele Banatului, d. Caius Brediceanu și-a îndeplinit, cu pricepere, dragoste și devotament, toate însărcinările dificile și delicate ce i s'au dat, în curs de peste trei decenii.

În primăvara anului 1906, după ce și-a

Urmasii lui Coriolan Brediceanu")

Dr. Caius Brediceanu

de: Dr. A. E. Peleanu

cucerit deja un loc de cinste în rândurile luptătorilor noștri, un imbold profund al sufletului sale în necontenită vibrare pentru marile cauze naționale s-au făcut să ia parte alături de ilustrul său tata, la entuziasta propagandă electorală din circumscripțiile Oravița și Bocșa, în care marele luptător bănățean, Coriolan Brediceanu, a câștigat, cu o majoritate zdrobitoare de voturi, ambele mandate.

În primăvara anului 1907, pe timpul când își trecea examenul de avocat la Budapesta, a asistat zilnic la ședințele camerei deputaților și, astfel, a fost martor al scenei petrecute între Unguri și d. Alexandru Vaida-Voevod, pe atunci deputat de Ighiu, când neînfricatul nostru mare luptător a fost scos cu forța din incintă, pentru un discurs sfârșit cu o poezie, care conținea multe adevăruri crude la adresa rasei dominante.

D. Caius Brediceanu, observând situația dificilă, s'a repezit din galerie și cu ajutorul unui servitor și al energicului tânăr luptător, Victor Bontescu, a scos pe d. Al. Vaida-Voevod, pe o scară laterală, din parlament, scăpându-l într-o birjă de furia studenților unguri, cari îl așteptau la intrarea principală a parlamentului.

După dizolvarea parlamentului din Budapesta, întâmplată la un an după moartea sa și mult regretată a lui Coriolan Brediceanu (1909), în primăvara anului 1910, d. Caius Brediceanu a fost candidat, din partea partidului național român, pentru camera deputaților, în circumscripția Moravița din județul Timiș, având de contracandidat pe baronul Stoianovits, Sârb renegat din comuna Lățunaș.

În alegerile din acest an, datorită volinciei și teroarei administrației ungurești, toți candidații români din Banat au căzut. D. Caius Brediceanu, ca și un luptător naționalist de marcă, prin structură, profund cunosător de oameni și de situații, a obținut, totuși, o mare biruință morală în alegeri. Cu toată circumscricția sa era pe jumătate alcătuită din alegători germani (șvabi), n'a rămas în minoritate față de baronul Stoianovits decât cu 86 voturi, deoarece constituția un adevărat record pe atunci în raport cu celelalte circumscripții. Atât Șvabii, cât și Românii erau terorizați de agenții guvernului, după vechea rețetă, și, în ultimele clipe, voturile unui întreg sat șvăbesc au fost cumpărate pentru a se putea asigura reușita candidatului guvernamental, a baronului Stoianovits.

Înainte de câteva luni de izbucnirea războiului mondial, marele luptător bănățean Aurel C. Popovici, unchiul d-lui Caius Brediceanu, și-a invitat nepotul la o călătorie de studii în Albania. Această călătorie era organizată sub patronajul Arhiducele Franz Ferdinand, cu scopul — după cum subliniază d. Caius Brediceanu — de-a ridica în Orient prestigiul Monarhiei Austro-Ungare, grav amenințat de progresul și influența Italiei.

D. Caius Brediceanu, împins de tainice chemări, cu spiritul pasionat încă de pe atunci pentru probleme diplomatice, a primit cu deosebită satisfacție, invitația participând cu mult interes la această importantă acțiune de ordin internațional.

În centrele albeneze, a avut prilejul să cunoască mai multe persoane de marcă din coroul diplomatic și consular, trimis în principatul de sub noua stăpânire a ducelui de Wied, iar la Durazzo pe Ministrul României, Burghiele.

În portul Triest, înainte de îmbarcare, toți participanții s'au reunit la hotelul „Excelsior”, la un ceai, unde apoi, l-a vizitat Arhiducele Franz Ferdinand cu intenția de-a se întreține, câteva minute, cu fiecare și a le ura drum bun.

Arhiducele Franz Ferdinand, aflând că d. Caius Brediceanu este Român din Banat, a surș și i-a zis: „Ich weiss es, Sie sind der einzige Rumäner in Reisegesellschaft, aber der einzige aus Ungarn”.

Într-adevăr, d. Caius Brediceanu era singurul Român între excursioniști și poate ultimul Român — după cum ne spune d-sa — cu care a vorbit Franz Ferdinand, deoarece peste câteva luni, Moștenitorul de Tron a fost asasinat la Sarajevo.

În cursul războiului mondial, doi ani a petrecut d. Caius Brediceanu la Pola, în calitate de profesor de organizație militară la o școală de ofițeri și, un timp considerabil pe front, în calitate de comandant al trenului regimentar.

În cei doi ani petrecuți la Pola, a ajuns, încă de la început, în legătură cu fruntașii iredentisti italieni și slavi (cehi și jugoslavi), întreținând cu ei cele mai prietenești legături și țesând împreună visul comun național.

În toamna anului 1918, când, după patru ani de înclăstări gigantice, zorile mântuirii popoarelor subjugate au început să răsară majestos, d. Caius Brediceanu — în urma convocării prin radio-telegrame, la o conferință, a tuturor Românilor găsiți pe vasele de război făcute de fostul subofiter român ardelean de marină, Virgil Seredan — a organizat, dimpreună cu acest subofiter român, garda românească din fosta armată austro-ungară.

Pentru a preîntîmpina agresiuni și încercări inutile între Italieni și Iugoslavi, a lansat, apoi în numele acestei gărzi, o proclamație în orașul Pola, luând în primire serviciul de poliție al orașului și paza celor mai importante instituții militare și maritime. Astfel prin această măsură chibzuită și energetică, s'a îlesnit mult Italienii din Pola și ținerea întruunii din 23 Octomvrie 1918, în teatrul orașenesc, cu cinci zile înainte de proclamarea alipirii Polei și Istriei la Italia.

La intrarea glorioasă a Italianilor în Pola, garda română a participat cu mândrul ei drapel național în frunte, iar d. Caius Brediceanu a salutată în trei limbi: italiană, franceză și română pe eliberatori.

După terminarea marelui cataclism mondial, care a culminat prin biruința sublimă a dreptății istorice, prin înfăptuirea marelui ideal național al popoarelor subjugate, d. Caius Brediceanu se învoldăză la Lugoj și la parte, dimoreună cu alți conducători bănățeni, la marea adunare de la Alba Iulia în calitate de secretar (notar) al ședinței.

Înțelegându-și număidecât înălțimea și nobleta misiunii la acest mare praznic al neamului, cu prodigioasa sa putere de animație și pricepere și cu credința nestrămutată a patriotismului său luminat, în ampla simfonie a luptătorilor de elită ai Ardealului și Banatului, făuritori ai grandiosului act istoric, și, cuprins de înfiorarea negrăită a minunei mult așteptate, participă activ la fixarea contururilor nouilor făgașuri ale vieții noastre naționale în Țara întregită.

În ziua de 2 Decemvrie 1918, constituindu-se Consiliul Dirigent al Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, d. Caius Brediceanu a fost ales secretar general al Rescrtului Externeilor, al cărui titular era d. Alexandru Vaida-Voevod și totodată și Secretar al delegației transilvănene, încredințată cu înmânarea hotărîrilor de la Alba Iulia întâiului Rege al tuturor Românilor, FERDINAND I-ul.

Tot d-sa a fost însărcinat, ca și un abil diplomat și perfect cunosător al limbii franceze, să întâmpine pe Generalul Berthelot, care trecuse chiar atunci Dunărea la Giurgiu, să-l invite ca să ocupe, cu trupele franceze, Ardealul și Banatul și să intervină pentru schimbarea urgentă a liniei demarcatonale, trasă, nenorocit, pe valea Mureșului.

În luna Decemvrie 1918, a mai primit și alte importante însărcinări, iar, după sărbătorile Crăciunului, însărcinarea de-o covârșitoare importanță de organizația secțiunea transilvăneană pe trul Conferința de pace de la Paris. Acestă secțiune avea următorii membri: Alexandru Vaida-Voevod, Caius Brediceanu, M. Șerban, Gh. Crisan, Vol. Nițescu, Tr. Vuia, I. Coltoș, Prof. Popovici, Ioan Pillat, Ionel Mocsonyi și V. Tilea. Mai târziu s'au completat pentru o scurtă durată de timp, și Valer Branice, Ing. Moldovan, Io. Blaga, Avram Imbroane ș. a.

Serviciile pe care le-a adus d. Caius Brediceanu la Conferința de pace de la Paris „oras al lumină”, în anul 1919 și 1920, sunt bine cunoscute și apreciate.

Veșnic stăpânit de un optimism nătos și constructiv și de-o neclintită credință în dreptatea și sfîntăria zeilor românești, d. Caius Brediceanu luat parte activă la discuțiile și soluționarea tuturor problemelor mari care priveau România. Din conolexul tora, amintim în deosebi: discuțiile feritoare la modificarea liniei demarcatonale, trasă între Români și Unguri în conveniunea de armistițiu de la Banale grad, anume împingerea frontierei noastre vizorie și convenționale de pe valea Mureșului în șesul Tisei; participarea la susținerea eroică, în comisiunea teritorială, a tezei integrității și indivizibilității Banatului, la acțiunea vizioasă a marelui Ionel I. C. Brătianu, care, cu o magistrală elocință și înțelegătoare demnitate națională, a susținut integritatea Banatului nostru, invincând toate argumentele existente și ales promisiunea făcută de marile puteri în tratatul de alianță de la Petru grad, înainte de intrarea în războiul României, la 4 August 1916.

Pe ziua de 1 Noemvrie 1919 este primit d. Caius Brediceanu prin supră — fiind încă la Paris — Subsecretar de Stat la Ministerul de Externe, având ca Șef pe noul titular al acestui departament, pe d. Mișu, cu care a colaborat zilnic la conferința de pace, timp de câteva luni.

După reîntoarcerea la Paris a d. Alexandru Vaida-Voevod, ca președinte al Consiliului de Miniștri și prim delegat la Conferința de pace, d. Caius Brediceanu a fost numit delegat al României, dimpreună cu d-nii Ion Cantuzino și Dem. Ghica.

În această nouă calitate, a întreprins în colaborare cu noii d-sale colegi, două hărți pentru a arăta conferinței de pace că România ar fi dispusă să accepte frontiera „Deliblatei” cu linia trasă de Tunisora—Bazias. A început, apoi, să adune material documentar privind la soluționarea celor două probleme rămase deschise: Basarabia și rectificarea frontierei din Banat. A solicitat pe d-nul Președinte al Consiliului de Miniștri, Alexandru Vaida-Voevod la Londra, unde se mutase Consiliul prem al Conferinței de pace, pentru a pune la punct aceste două probleme.

În primăvara anului 1920, intră în arena politicii internaționale d. Nicolae Titulescu, primind și însărcinarea de prim delegat român la Conferința de pace. În această calitate d. Nicolae Titulescu l-a avut de colaborator și pe d. Caius Brediceanu, în deosebi la Spania unde a stat o lună împreună.

Înapoiindu-se în anul 1920, d. Caius Brediceanu de la Paris în Țară, a raportat Marele Rege Întregitor de Țară FERDINAND I-ul, despre activitatea secțiunii provinciilor alipite de sud, conducerea d-lui Alexandru Vaida-Voevod, cu care ocazie Marele nostru Reg și-a exprimat dorința ca d. Caius Brediceanu să intre în corpul diplomatic pentru ca să fie și un Ministru plenipotentiar din nouile provincii.

D. Caius Brediceanu a primit, cu deosebită satisfacție această invitație regală, intrând în primăvara anului 1921 în diplomație.

În guvernul prezidat de Take Ionescu a fost delegat ca Ministru al Ardealului și Banatului, întâiul Ministru bănățean într-un guvern al României Mari.

*) Vezi articolul din numărul 85 al „Dacia”

NAȘTEREA DOMNULUI

...primul nostru Isus Hristos, s'a născut într-o clipă din cele mai luminoase istoriei: în vremea când cea mai mare parte a lumii cunoscute, era sub dominația imperiului roman, și da răsunet omenirii să-și îndrepte privirile și asculte învățăturile divine.

...acea politică-militară, a favorizat ciocnirile tot mai aprige, ale ideilor și credințelor, cu un cuvânt, evenimentele spirituale.

...stăpânirea statului autocrat al Romei, cu statul teocrat al Iudeii, este o acțiune, fără precedent, în istoria omenirii.

...marșul puternic, stăpână aproape Ungaria toată lumea, a trebuit să renunțe la unele prerogative și să facă concesii Iudeii. Ea a renunțat la puterea de a circula în a banului cu chipul împăratului, în cetatea sfântă a Ierusalimului, pentru că aici s'a recunoscut un împărat: Dumnezeu cel viu din veșnicie. Roma, a fost silită să recunoască autoritatea Sinedrului iudeesc, și să se supună lui Dumnezeu și Iudeii.

...Ca o răzbunare și învingătoare a jidovilor, guvernatorul roman, în ajunul sărbătorilor mari — de două ori pe an — în cetatea Antonia din Ierusalim, predă unui alai compus din cavalerie, vestimentele arăbăști, arătând prin aceasta, că Roma stăpânește aici. Acest popor mic și războinic, dar cu o credință neștirbită în puterea Dumnezeului din cer, a silit pe Pilat, să scoată din Ierusalim insignele sale militare de guvernator, pe care era chipul împăratului.

...Pilat, arde de necaz și mânie, că nu poate să înfrângă, umilința plină de credință a jidovilor, dar își dă seama, că sub suprafața netedă a umilinței, se ascunde o fierbere în adâncime, care nu poate rămâne mult, avea să ducă la cea mai mare și înfrântătoare tragedie, din câte a avut lumea. Nu e nici o mirare, că s'a simțit intimidat de furia Sinedrului, și că, când a fost chemat ca arbitru, în cea mai mare tragedie dela Golgota, imortalizându-și numele — în Credeul care a rămas peste lume — ca un desăvârșit epurist.

...Rezistența iudaică, susținută de creștinii dintr-un singur Dumnezeu, a oprit înaintea stîndei Templului, pe păgâni. E locul în momentul mândriei, când și cel mai mare și puternic, putea să urce cele mai înalte trepte, până aproape de tronul legii, la picioarele cărora, trebuia să se oprească, Romanii învingători și cuceritori, ca orice păgân.

...Astfel se înfruntă două lumi: credința în Dumnezeu și războinic, băștinasi și cuceritori; astfel se întâlnesc Romanii și Iudeii, în vremea mesianică.

...Dar în perioada de pace ocrotită de pacea romană, spiritualitatea ocupă locul de frunte. Filosofii lui Socrate, Platon, Aristotel, Philon, sunt preocupate de clasele conducătoare, le citează și le comentează. Aristocrația romană, cu snobism cercetează sinagogile evreiești, îndeosebi pe cele ale jidovilor din insula Tibrului, zidite de robii, și de Pompeius, primul cuceritor al Ierusalimului. Sub influența acestor învățături de spirit, lumea începe să se înfrunte: oare vechii zei nu sunt în plină înfrângere? Oare stoicii și evreii, nu au dreptate când predică și cred într'un singur Dumnezeu?

...iudaică, se precipită prăbușirea teocrației politice.

...Lupta surdă între Saduchei și Farisei, se termină cu înfrângerea celor dintâi. Fariseii, adoră litera, nuanța împiedică a literii legii, într-o lume învălmășite de idei, care însăși se pierde în haos. Ei cred, că prin litera legii își vor putea redobândi libertatea și organizarea imperiului politic, în baza profetiilor despre Mesia, care avea în curând să se nască. Dar litera, îi va pierde, pentru că Mesia, se va naște, ca un simbol de umilință, într'un staul din Vitteem, în vremea lui August împăratul, ignorând, ba chiar disprețuind, măreția tronului pregătit de fanatismul fariseilor.

...Pe când se petrece acest fenomen, Roma, — pe vremea consulilor Cezar și Mare Antoniu, la 710, adică cu 37 ani înainte de Hristos — își face inventarierea puterii și bogățiilor, printr-o mare lucrare de cadastru. În răsărit a lucrat Zenodor, vreme de douăzeci și unu de ani, iar în apus Teodat, peste douăzeci și nouă de ani. Sarcina recensământului populației, revine împăratului August, care dintr'o înțeleaptă și prudentă politică, a cărei suplețea era apanagiul Romei, pentru a cruța mândria jidovilor, îngăduie ca ei să se înscrie, în orașele de origine după semnul și nu unde le era domiciliul. Aceasta a fost ultima concesie, ce o mai putea face păgânismul, în fața lui Dumnezeu.

...Astfel Iosif și Maria, se duc la Vitteem, să se supună poruncii împărațului, tocmai în zilele când, după rânduiala firii, trebuia să se nască pruncul Isus.

...Isus Mântuitorul s'a născut într'un staul de vite, ca dela cel mai umil loc al Fiului, până la măreția dumnezeiască a Tatălui, lumea cea nouă să fie înfrântă, într-o iubire, milă, egalitate și frățietate fără precedent. Pentru a justifica nașterea Domnului în ieslea dobitoacelor, Giovanni Papini, are cuvinte extrem de aspre, la adresa oamenilor.

...Poate, pe bună dreptate. Iată că profetiile marilor inspirați: Ieremia, Isaia, Ezechiel, Daniil, s'au întrupat întocmai, la mii de ani, după anunțarea lor, lumii.

...Ceace nu s'a știut despre nașterea minunată, la curtea lui August și nici la a lui Irod, au văzut păstorii turmelor de oi din jurul Vitteemului. De unde puteau să bănuiască umilii ciobani — măcar că îngerii i-au înștiințat — și tot așa slușbașul roman, ca e a înregistrat nașterea, că dela nașterea acestui prunc, se va orându număru anilor epocii nouă? Tâlcușii minunei îl cunoșteau cei trei magi înțelepți, care din depărtări, călăuziți de stea, au venit să se închine Domnului. „După închinarea vitelor care înfățișau Firea: după ciobanii care înfățișau Norodul, au venit magii cea de a treia putere: înțelepciunea, ingenuchind în fața ieslei din Vitteem“.

...Cine ar putea să se îndoaie de dumnezeirea lui Isus, auzind cântarea îngerească: „mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire“; ori, când mai târziu Mântuitorul spune, strălucitoarea și universală chemare: „Veniți la mine toți câți suferiți și sunteți asupriți și eu vă voi ușura“.

...Dacă pătrundem înțelesul acestor cuvinte, vedem măreția și adâncimea lor, și nu se poate să nu strigăm, întocmai ca sutasul odinioară: „Cu adevărat, acesta, Fiul lui Dumnezeu este“.

Pr. TRAIAN CONSTANTIN

Colindele noastre

de C. Mia Lerca

Tot pe cale...

Tot pe cale, pe cărare, năzării trei crai călare,

Cu-o colindă ocolind, zări ce nu se mai aprind.

Magii dragii inserară, ochii 'n bezne —; respirară,

dar nu-i, Lerui-Doamne, nu-i, nu-i lumina lumii Lui.

Colindat — au colindat, fara nopții 'n lung și 'n lat, —

iar când zorile-i zoriră, mii de stele 'n cer roiră.

Printre ele, cea aleasă, — logosteana lor crăiasă.

Și s'au dus, cei crai, s'au dus, sus spre ieslea lui Isus...

Sus pe cer de gând curat...

Sus pe cer de gând curat, steauă nouă s'a nălțat.

Și pe raza stelei noul, Dumnezeu coboară 'n noi.

Pogorât-o Domnul Sfântu...

Pogorit-o Domnul Sfântu 'n iesle izbăvind pământu.

Craii 'n stau' îl preamăriră răii 'n cruci îl pironiră.

Din volumul „Colindele noastre“ în manuscris.

Vine, oare cine-mi vine..

Vine, oare cine-mi vine, de prin văd, de pe coline?

Vine Mielul Domnului, veste 'n miezul somnului, —

Cu copii 'n pițărâ, pe la bunii și pe la răi.

Dar azi, pentru ieslea Lui, Vitteem în lume nu-i, —

nu-s nici magi și nici o stea semne 'n calea Lui să stea

Au rămas doar stranele prorocându-I ranele

mărturie, crucile la toate răscornile...

Târg mare de Crăciun

Sufragerii, dormitoare, birouri, garnituri de bucatărie, mobilă încovoiate, otomane, madrate covoare, patelton cu plăci, garnituri de salon se pot procura mai convenabil la

Văd. BLIDARIU

IV. Piața Kütli No. 2.

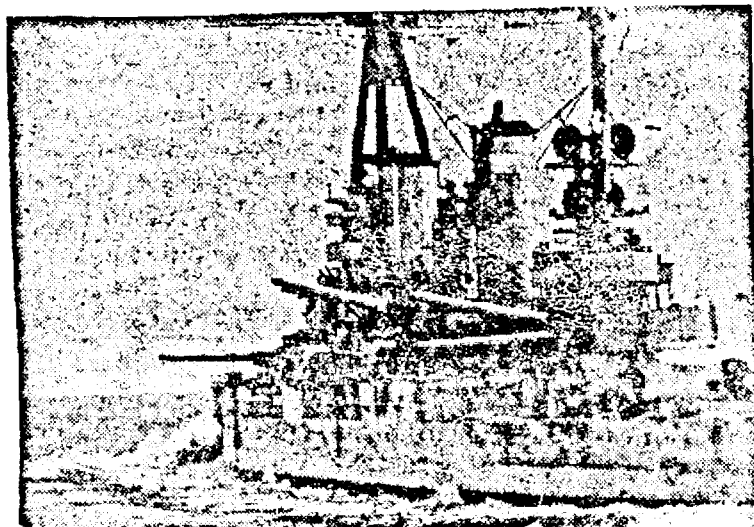
Războiul în imagini

După o luptă aeriană

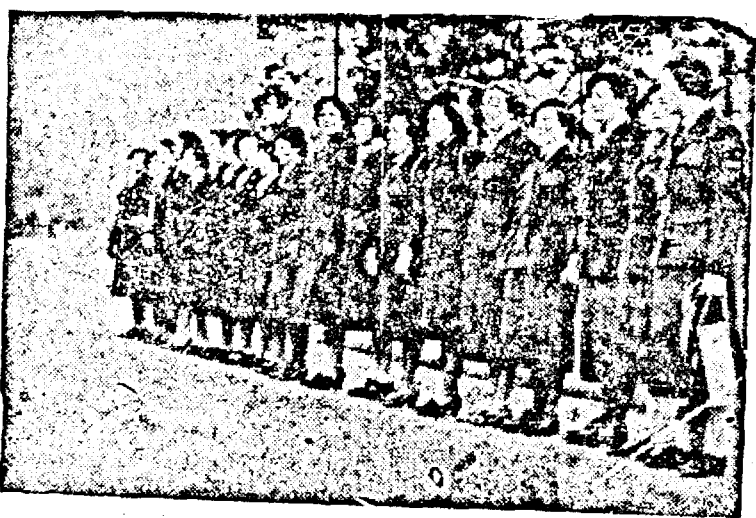
Rămășițele unui avion german doborât pe teritoriul francez.

Înainte de atac

Un vapor de linie francez va deschide focul.

Și femeile...

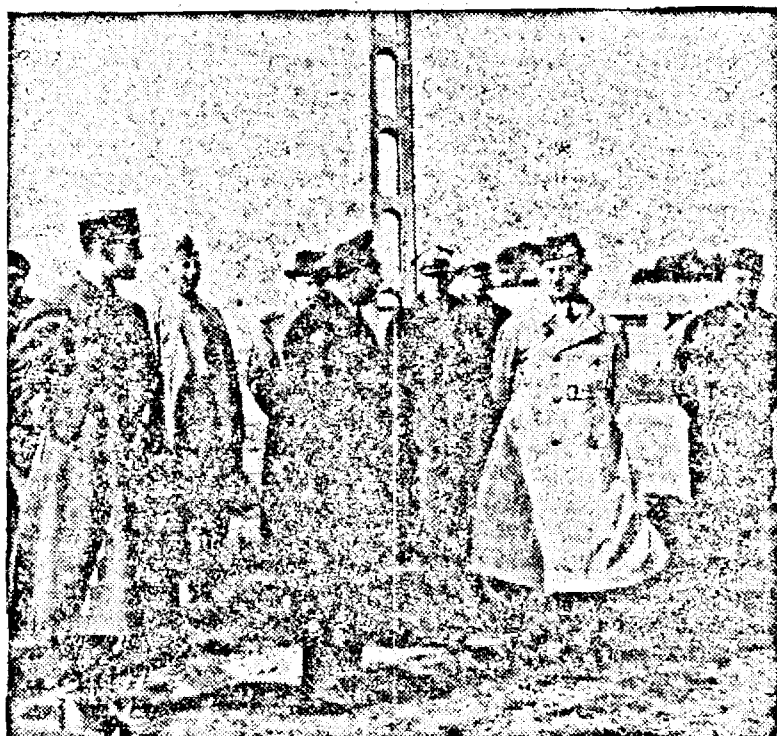
Grup de femei automobiliste care s'au pus la dispoziția armatei franceze.

O spovedanie

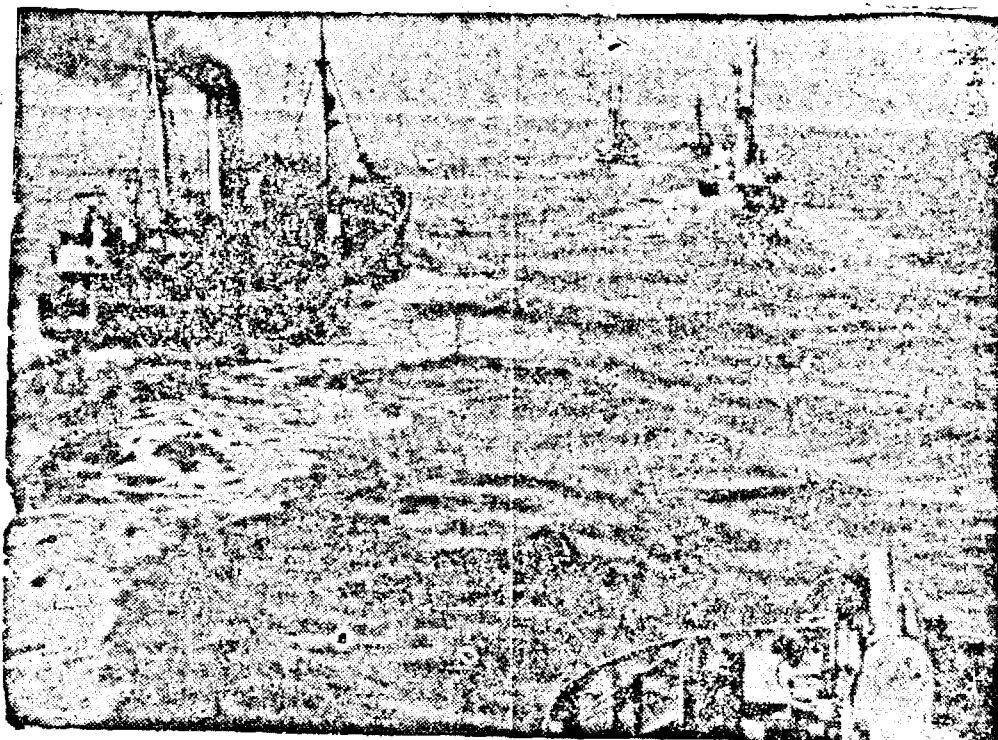
Interogatoriul unui prizonier german.

Inspecția trupelor

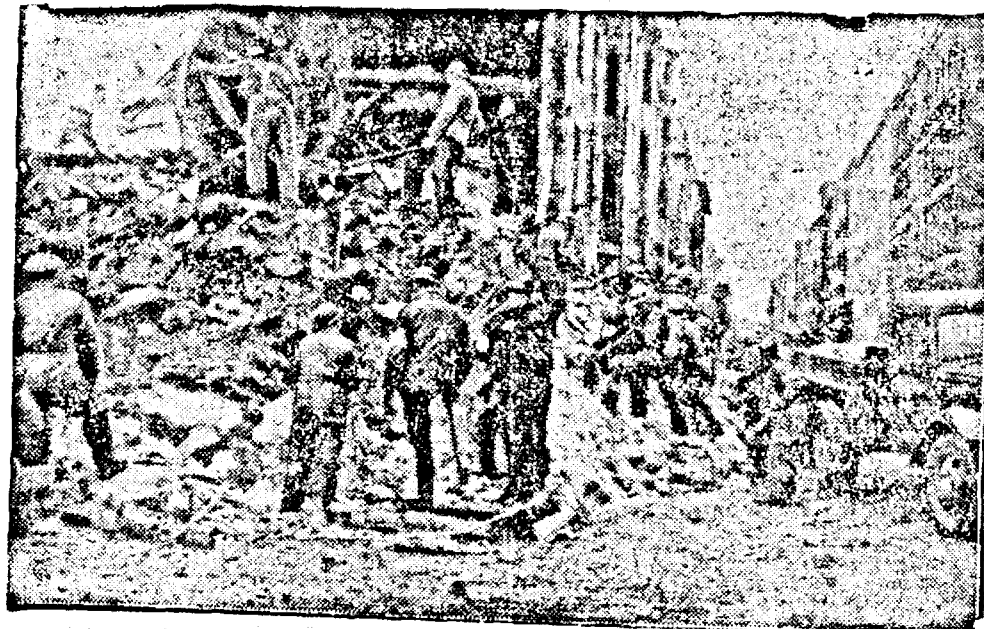
Generalul Sikorski împreună cu Generalul Denain vizitând tabăra trupelor poloneze în Franța.

Pe mare

Culegătoare germane de mine cucerită de marea

Războiul din Nord

Helsinki după un bombardament aerian sovietic.